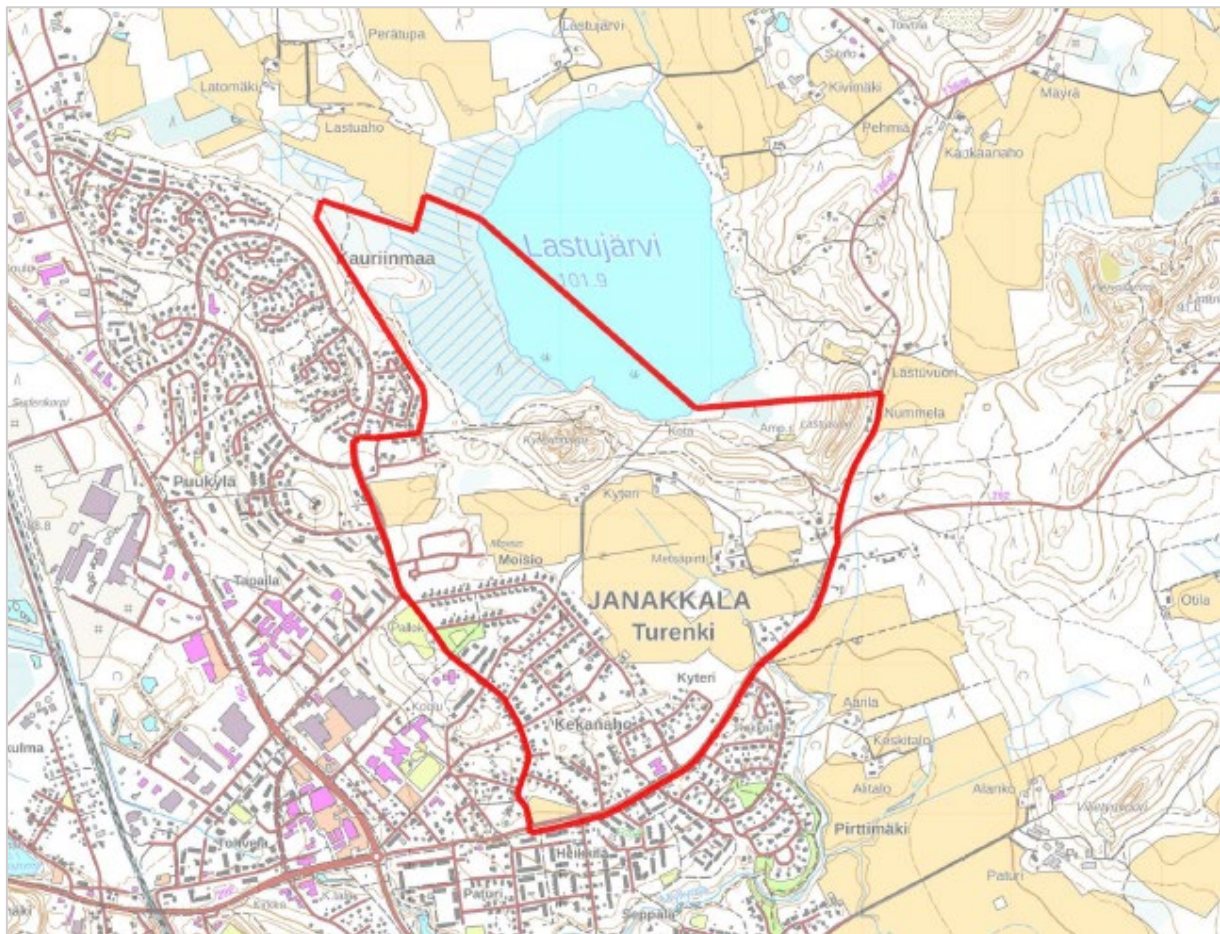

Moisio-Kyterin osayleiskaava

Luonnosvaiheen kaavaselostus 30.4.2025

Janakkalan kunta

Kunnanvirasto
Juttilantie 1
14200 Turenki

Puh. (03) 68 011
kirjaamo@janakkala.fi
www.janakkala.fi

MOISIO-KYTERIN OSAYLEISKAAVA

Luonnosvaiheen kaavaselostus (täydentyvä)

Kaavaselostus koskee 30.4.2025 päivättyä kaavakarttaa merkintöineen ja määräyksineen.

Kaavan käsittelyvaiheet 2010 – 2012

Aloitustaihe ja vireilletulo

Kaavoituksen aloituspäätös, vireilletulo ja OAS:n nähtäville asettaminen tekninen lautakunta 14.12.2010 § 133, kunnanhallitus 17.1.2011 § 12

Kuulutus vireilletulosta 20.1.2011

Aloitustaiheen kuuleminen, OAS nähtävillä 20.1.–11.2.2011 (MRL 62 § ja 63 §)

Aloitustaiheen palautteet ja vastineet, tekninen lautakunta 15.3.2011 § 27

Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen vaihtoehdot ja valitun luonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta 14.6.2011 § 61, kunnanhallitus 22.8.2011 § 205

Luonnosvaiheen kuuleminen, kaavaluonnos nähtävillä 31.10.–30.11.2012 (MRL 62 §, MRA 30 §)

Kaavan käsittelyvaiheet 2025 –

Luonnosvaihe

Kuulutus kaavoituksen jatkamisesta 23.1.2025

Kaava-alueen ja nimen muutos, kunnanhallitus 31.3.2025 § 75

Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta x.x.xxxx § x

Luonnosvaiheen kuuleminen, kaavaluonnos nähtävillä xx.x.–xx.x.2025 (AkL 62 §, MRA 30 §)

Ehdotustaihe

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, tekninen lautakunta x.x.xxxx §

Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen, kunnanhallitus x.x.xxxx §

Ehdotustaiheen kuuleminen, kaavaehdotus nähtävillä x.x.–x.x.xxxx (AkL 65 §, MRA 19 §)

Hyväksyminen

Kunnanhallitus x.x.xxxx §

Kunnanvaltuusto x.x.xxxx § (AkL 37 §)

Voimaantulo

Kaava on tullut voimaan x.x.xxxx

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	1
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	2
2.1 SUUNNITTELUTILANNE	2
2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2 Maakuntakaava	2
2.1.3 Maankäytön rakennemallit.....	4
2.1.4 Yleiskaava	4
2.1.5 Asemakaava	5
2.1.6 Rakennusjärjestys	5
2.1.7 Selvitykset	6
2.1.8 Rakennuskiellot.....	6
2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto.....	7
2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ.....	7
2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA	11
2.3.1 Alueen yleiskuvaus	11
2.3.2 Rakennettu ympäristö	13
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema.....	14
2.3.6 Luonnonympäristö	15
2.3.8 Liikenne	20
2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot.....	23
2.3.10 Ympäristön häiriötekijät.....	23
3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET	27
3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	27
3.2 Seudulliset yleistavoitteet	29
3.3 Kunnan tavoitteet.....	29
3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet.....	30
3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet.....	30
3.2.3 Liikennetavoitteet	30
3.2.4 Muut tavoitteet	31
3.4 Osallisten tavoitteet.....	31
4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET	32
4.1 Kaavoitusprosessi	32
4.2 Kaavoituksen käynnistäminen	32
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	32
4.4 Luonnosvaihe	33
4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset.....	34
4.6 Ehdotusvaihe.....	34
4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset.....	34

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS	34
5.1 Yleiskuvaus.....	34
5.2 Asuminen.....	35
5.3 Liikenne.....	35
5.4 Palvelut.....	36
5.5 Työpaikka- ja yritysalueet.....	36
5.6 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia.....	36
5.7 Virkistys- ja viheralueet.....	36
5.8 Kulttuuriympäristö	36
5.9 Luonnonympäristö	36
6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	36
6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	37
6.3 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen	38
6.2 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin.....	38
6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	39
6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin.....	39
6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	40
6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen.....	40
6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään	40
6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	40
6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisyyteen	41
6.11 Sosiaaliset vaikutukset	41
6.12 Vaikutukset ilmastoon	41
7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN	42

LIITTEET

Liite 1. Ranta-alueiden emätilaselvitys

Liite 2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Liite 3. Moisio-Kyterin osayleiskaavaluonnos

ERILLISET LIITTEET (selvitykset)

Janakkalan Harvialan ja Turengin yleiskaava-alueiden arkeologinen inventointi, Lesell 2002

Turengin itäosan yleiskaava I, Maisema-arviointi ja luontokartoitus, Siivonen 2010

Turengin itäosan yleiskaava I, Hulevesiselvitys, Siivonen & Holstila 2010

Turengin itäosa I osayleiskaava, Liikennetarkastelu, Turkka, Kuikka, Holstila 2012

Ammoniakin leviämismallinnus ja maankäytöllinen tarkastelu, Ramboll 2013

Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys, Häyhä 2024

1. JOHDANTO

Moisio-Kyterin alueen osayleiskaavan laadinta on ollut käynnissä pitkään. Kaavaa on käsitelty aiemmin nimillä Turengin itäosien yleiskaava / Turengin itäosan I osayleiskaava. Kaavaa on aloitettu laatimaan ensimmäisen kerran jo 2000-luvun alkupuolella, mutta työ ei edennyt käynnistämisvaihetta pidemmälle. Suunnittelualue oli laajempi (n. 450 ha), käsittäen alueita Hausjärventielle saakka. Kaavoitusta jatkettiin myöhemmin 2010-luvulla, mutta työ keskeytyi luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen. Viimeisiä neuvotteluita käytiin vuonna 2014. Suunnittelualue oli aiempaa pienempi (n. 170 ha), eikä käsittänyt enää alueita Hausjärventielle saakka. Keskeytymisestä lähtien kaava on kuulunut kunnan vireillä oleviin kaavahankkeisiin, ja ollut yksi kaavoituskatsauksen työkohteista.

Kunta järjesti viranomaisten välisen työneuvottelun joulukuussa 2024. Neuvottelussa päädyttiin siihen, että kaavoitusta voidaan jatkaa luonnosvaiheesta. Kaavoituksen jatkamisesta tiedotettiin kuulutuksella, ja kunnan nettisivuille lisättiin kaavan päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kaavoituksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös aiemmin laadittuja selvityksiä ja aineistoja.

Yleiskaava on kunnissa keskeinen ja tärkeä maankäytön suunnittelun väline. Yleiskaava kuvastaa tavoitellun kehityksen periaatteet pitkälle tulevaisuuteen. Se voidaan laatia koko kunnan alueelle tai vain tietylle alueelle kuten nyt, jolloin käytetään usein nimitystä osayleiskaava. Alueidenkäyttölain 36 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisen yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Moisio-Kyterin osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Kaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana ja oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa. Lastujärven ranta-alueen osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (AKL 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoitus on monivaiheinen prosessi, jota tehdään vuorovaikutteisesti ja yhteistyössä osallisten kanssa. Viranomaisten lisäksi asukkailla ja muilla halukkailla on mahdollisuus osallistua kaavoitukseen. Kaavoituksen alkaessa on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain ja nyt alueidenkäyttölain edellyttämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kuvattu kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely, lähtökohdat, alustavat tavoitteet sekä osalliset. OAS:a päivitetään työn edetessä tarpeen mukaan, ja se pidetään nähtävillä koko kaavoitusprosessin ajan.

Kaavaselostus on tärkeä kaavoitusprosessiin kuuluva asiakirja, mitä täydennetään kaavan hyväksymiseen asti. Kaavaselostuksessa kuvataan tarkemmin kaavan lähtökohdat ja tavoitteet, työn vaiheet, kaavaratkaisun perustelut, mahdolliset suositukset toteuttamistoimista sekä arvioidaan kaavan vaikutuksia. Kaavaselostus auttaa tulkitsemaan kaavakarttaa ja kaavamääräyksiä. Tämä kaavaselostus tulee olla saatavilla, kun alueella ryhdytään jatkosuunnittelu- ja toteutustoimenpiteisiin.

Janakkalassa 30.4.2025

Sonja Tanner
yleiskaavasuunnittelija
Janakkalan Kunta

Piia Tuokko
maankäyttöpäällikkö
Janakkalan kunta

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 SUUNNITTELUTILANNE

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) ja rakentamislaki (RAKL) sekä näitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Kaavan laadintaa ohjaavat lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmät tasot, eli valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava. Lisäksi laadintaa ohjaavat muut maankäytön suunnitelmat, kuten rakennemallit, voimassa olevat yleis- ja asemakaavat, selvitykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Kaikki edellä mainitut toimivat suunnittelun lähtökohtina, vaikuttaen osaltaan kaavan maankäyttöratkaisuun.

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

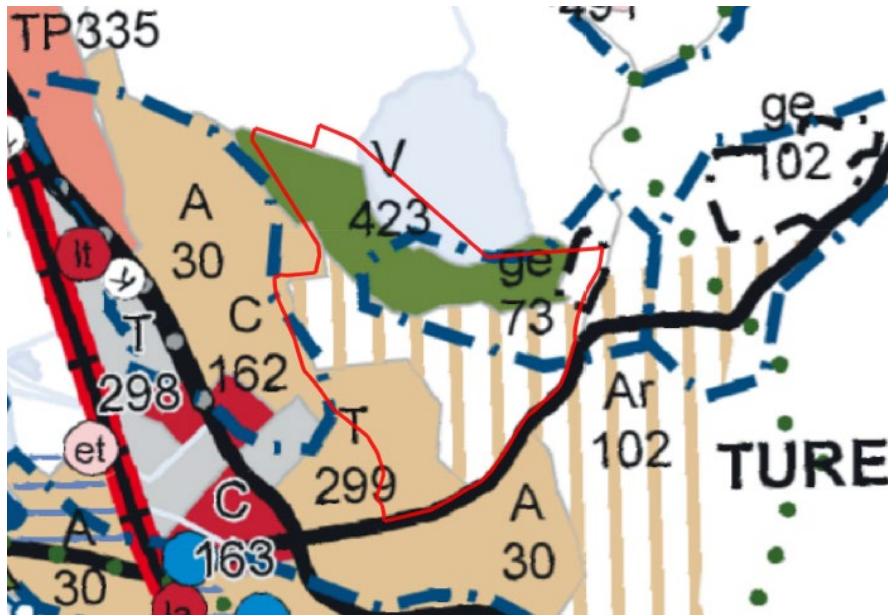
1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaavaselostuksen kohdassa 3. *Kaavoituksen tavoitteet* kerrotaan, miten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat kaavassa.

2.1.2 Maakuntakaava

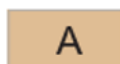
Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Alueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on Hämeen liiton laatima yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä, jossa on sovitettu yhteen valtakunnalliset- ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavan mukaiset merkinnät ja aluevaraukset on huomioitava kuntien kaavoituksessa sekä muussa alueidenkäytön suunnittelussa.

Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Maakuntakaavan merkinnät suunnittelualueella:

Taajamatoimintojen alue:

Merkinnällä osoitetaan asumisen, kaupan ja muiden palvelujen, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisalueet liikenne- ja viheralueineen.

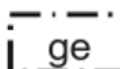
Taajamatoimintojen reservialue:

Merkinnällä osoitetaan uudet tai taajamatoimintojen alueiksi muuttuvat asumisen, kaupan ja muiden palveluiden, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisalueet liikenne- ja viheralueineen. Alueelle on mahdollista sijoittaa vain merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan yksiköitä.

Virkistys-, retkeily- tai ulkoilualue:

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä vapaa-ajan, retkeilyn ja luontomatkailun sekä viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkinnällä osoitetaan myös seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeitä alueet. Alueella voi sijaita olemassa olevia vakituksia tai lomarakennuspaikkoja.

Arvokas geologinen muodostuma:

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjalueita, kallioalueita ja moreenimuodostumia. Merkinnällä osoitetut geologiset muodostumat sisältävät merkittäviä, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä. Metsälain mukaisissa toimenpiteissä ei edellytetä lausuntomenettelyä.

Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue:

Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeitä luokan 1. pohjavesialueet osaluomerkinnällä. Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueen ulkoraja, eli se alue, jolla on vaikutusta pohjaveden muodostumisalueen veden laatuun tai muodostumiseen.

Kanta-Hämeen maakuntakaava, 1. vaihemaakuntakaava

Hämeen maakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 27.11.2023 käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen. Maakuntakaava laaditaan kaikki Kanta-Hämeen kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana, joka täydentää voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea maakunnan muutosta kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen.

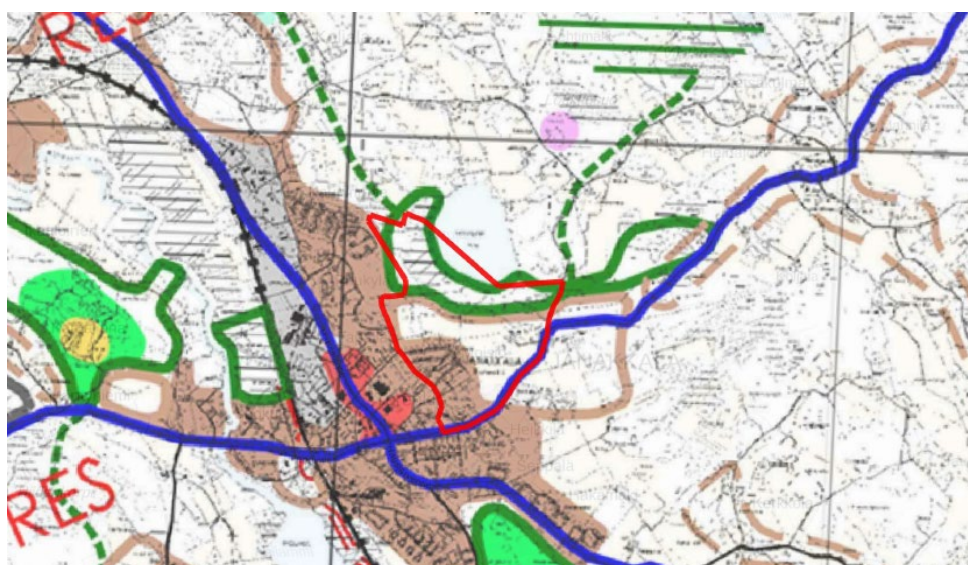
ja fossiilisiin polttoaineisiin. Tavoitteet täsmentyvät ja täydentyvät työn edetessä. Työssä erityisesti tarkasteltavat aihekokonaisuudet ovat puhdas siirtymä, kestävä liikkuminen ja kulttuuriympäristö. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024. Alustavan aikataulun mukaan kaava on tarkoitus hyväksyä 2026/2027.

2.1.3 Maankäytön rakennemallit

Janakkalan rakennemalli 2030+

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian, eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemallissa suunnittelualueelle on osoitettu asuntoalue, asunto- ja virkistysalueiden laajenemisalue sekä seututie.

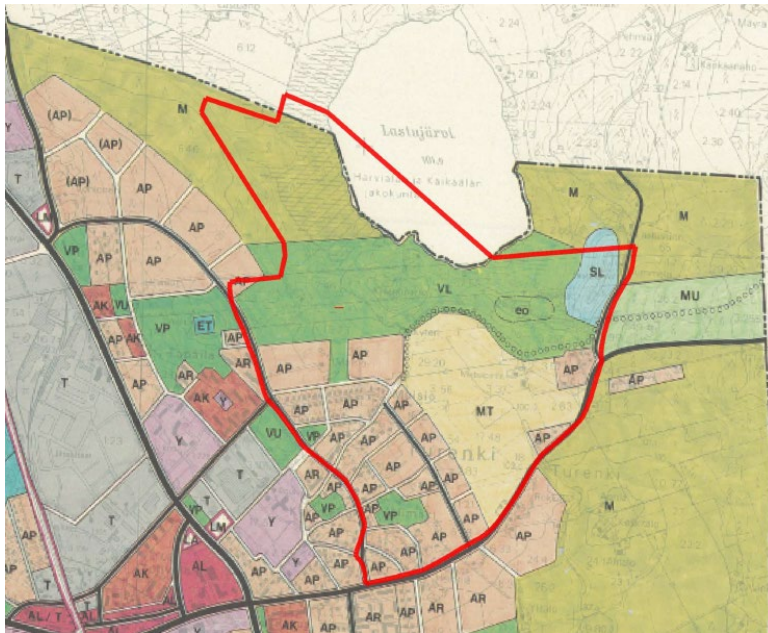
Voimaan tullessaan Moisio-Kyterin osayleiskaava korvaa rakennemallin ja toimii oikeusvaikutteisena yleissuunnitelmana alueen maankäytölle.

Kuva 2. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemallista 2030+.

2.1.4 Yleiskaava

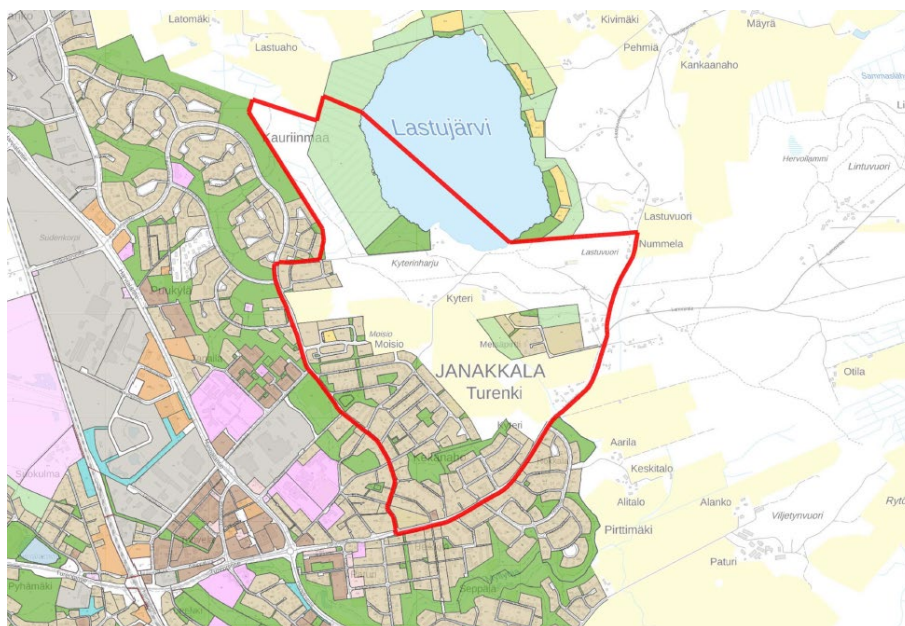
Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alue kuuluu oikeusvaikutuksettomaan Turengin yleiskaavaan, mikä on hyväksytty 1981. Kaavassa alue on osoitettu asuinpienalojen alueena (AP), maa- ja metsätalousalueena (MT), lähivirkistysalueena (VL) sekä maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Kaava on merkinnöiltään vanhentunut. Se ei vastaa kaikkialla nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä.

Kuva 3. Ote Turenjin yleiskaavasta vuodelta 1981.

2.1.5 Asemakaava

Alueella on voimassa lukuisia asemakaavoja, joista yksi on ranta-asemakaava. Kaavat on hyväksytty vuosien 1972–2021 välillä. Alue on kaavoitettu suurimmaksi osaksi asumiseen, virkistykseen sekä maa- ja metsätaloudelle. Alue rajautuu lukuisiin asemakaavoihin.

Kuva 4. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Janakkalan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.6.2023. Kaavaratkaisun mukaisia toimintoja edistettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

Uuden rakennusjärjestyksen laatiminen on käynnissä. Kunnanhallitus on päättänyt rakennusjärjestyksen uudistamisen aloittamisesta 7.10.2024 § 257.

2.1.7 Selvitykset

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään myös avointa paikkatietoaineistoa. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset:

- Janakkalan Harvialan ja Turengin yleiskaava-alueiden arkeologinen inventointi, Kreetta Lesell 2002
- Turengin itäosan yleiskaava I, Maisema-arviointi ja luontokartoitus, Siivonen C, 2010
- Turengin itäosan yleiskaava I, Hulevesiselvitys, Siivonen C, Holstila I, 2010
- Turengin itäosa I osayleiskaava, Liikennetarkastelu, Turkka, Kuikka, Holstila, 2012
- Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys, Teppo Häyhä 26.9.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Janakkalan rakennusinventointi, Teija Ahola 2005.
- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot

Luonnonympäristö ja maisema

- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Hämeen Maakuntakaava 2040 selvitykset. Ramboll Oy. 2016.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016. Hämeen liiton julkaisu. Koski, K. & Hirvonen, A. 2016.
- Metsäpirtin luontoselvitys, Häyhä, T. 5.4.2022.

Liikenne

- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024

Muut

- Selvitys Janakkalan pilaantuneista maa-alueista, Mäkeläinen Anu 2002.
- Ammoniakin leviämismallinnus ja maankäytännöllinen tarkastelu, Ramboll 2013
- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 aineistot (Hämeen liitto)
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus, Janakkalan kunta, 25.5.2024
- Asemakaavojen selvitykset
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

2.1.8 Rakennuskiellot

Aluetta ei ole asetettu rakennuskieltoon. Alueella voi olla voimassa Akl 16 §:n mukaisesti joko lain tai rakennusjärjestyksen mukainen suunnittelutarve. Ranta-alueilla on voimassa Akl 72 §:n mukainen suunnittelutarve.

2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään kunnan ajantasaista kantakarttaa ja kiinteistöraja-aineistona ajantasaista maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ

Mitoituksen lähtökohdat

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Suunnittelualueeseen kuuluu Lastujärven ranta-alueita, ja näiden osalta kaava toimii voimaan tullessaan myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana. Mikäli alueelle on laadittu tai laaditaan ranta-asemakaava, ohjaa se rakentamista yleiskaavan sijasta.

Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikkojen määrä perustuu rantamitoitukseen. Rantaosayleiskaavan perusteella voidaan yleensä myöntää rakentamisluvat lomarakentamisen (RA) ja asuinrakentamisen (AO) tarpeisiin alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu. Rakentamisluvan myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella edellyttää kaavan laatimista siten, että rakennuspaikkojen määrä lasketaan tila- ja maanomistussyksikkökohtaisesti, jotta eri maanomistajia kohdellaan tasapuolisesti siten, että turvataan kuitenkin riittävien ranta-alueiden säilyminen vapaana rakentamiselta.

Janakkalassa ranta-alueen mitoitusperusteena käytetään yleisesti käytössä olevaa rantojen mitoitusta, joka perustuu vuodelta 2000 oleviin rantasuunnittelun suunnittelutavoitteisiin ja mitoitukseen (Kv 19.6.2000 § 58). Samaa suunnittelu- ja mitoitusperustetta on käytetty Janakkalan itäisen ja läntisen rantayleiskaavan laatimisen yhteydessä.

Mitoituksen perusteet ja laskenta

Ranta-alueiden yleiskaavoituksella ohjataan pääasiassa lomarakentamista siten, että:

- säästetään arvokkaat luontokohteet, elinympäristöt ja maisemat,
- jätetään riittävästi vapaita alueita yleiseen virkistyskäyttöön,
- edistetään maanomistajien tasapuolista kohtelua käyttämättömän rantarakennusoikeuden osoittamisessa.

Rantarakennusoikeuksia laskettaessa kunnan alue on jaettu ensin mitoitusvyöhykkeiksi, ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönosien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Sitten on valittu vyöhykkeille tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Vesistönosan mitoituksen sisäiseksi jakamiseksi maanomistajakohtaisesti muunnetaan erimuotoiset ja eri tavalla rakentamiskelpoiset rantaviivat tilakohtaisesti vertailukelpoisiksi. Tämän jälkeen kerrotaan tilakohtainen muunneltu rantaviivan pituus mitoitusvyöhykkeen mitoitusperusteella, ja saadaan tilakohtainen laskennallinen lomarakennuspaikkojen määrä. Kun laskennallisesta rakennuspaikkamäärästä vähennetään olemassa olevien paikkojen määrä, saadaan tilalla jäljellä oleva rantarakennuspaikkojen määrä.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tilan jäljellä oleva rakennusoikeus määritetään ns. emätilaperiaatteella tilanteessa 1.7.1959, jolloin rakennuslaki tuli voimaan. Emätilan alueella tuon ajankohdan jälkeen erotetut rakennuspaikat luetaan käytetyksi rakennusoikeudeksi, joka kohdistuu nykyisiin tiloihin sen mukaan mitkä niistä ovat saaneet hyödyn rakennuspaikoista. Rasitus kohdistuu siis siihen emätilaan, josta rakennuspaikat on erotettu ja kyseisestä tilasta myöhemmin muodostettuihin tiloihin. Ennen 1.7.1959 emätilasta muodostetut rakennuspaikat eivät pienennä emätilan kokonaisrakennusoikeutta.

Varsinaisesti rakentamisen määrän osoittavassa aluevarausyleiskaavassa voidaan poiketa em. laskennan tuloksesta, jos se johtaisi maanomistajan tai yleisen edun kannalta kohtuuttomuuteen, tai esim. luonnon arvoalueet estävät täyden rakennusoikeuden käyttämisen.

Sekä olevien että tulevien rakennuspaikkojen etäisyys rannasta otetaan myös huomioon kertoimilla. Ilman korttelimerkintää olevat erilliset rantasaunojen rakennuspaikat vievät yhden loma-asunnon mitoituksen sellaisenaan tai yhdessä kaukana rannasta olevan päärakennuksen kanssa. Laskennalliset mitoitusluvut otetaan huomioon siten, että kymmenesosissa viisi tai enemmän pyöristyy ylöspäin täyteen kokonaislukuun ja viittä vähemmän pyöristyy alaspäin täyteen kokonaislukuun.

Kiinteistöjaotuksen ottaminen huomioon

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun edistämiseksi otetaan rakennusoikeuden määrittämisessä lähtökohdaksi kiinteistöjaotus rakennuslain voimaantulon ajankohdassa. Vuoden 1959 kesän jälkeen erotetut ja toteutetut rakennuspaikat kirjautuvat käytetyksi rakennusoikeudeksi silloisille tiloille, mutta tämä rasitus jaetaan laskennassa hyötyä saavien tilojen kesken.

Mitoitusvyöhykkeet

Rantayleiskaavoituksessa käytettävissä suunnittelutavoitteissa koko kunnan alue on jaettu rantarakennusoikeuksien laskemiseksi mitoitusvyöhykkeiksi, ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönosien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Vyöhykkeille on valittu tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Tiheysarvoja valittaessa on otettu huomioon se, että tiheys ilmoitetaan paitsi muoto- niin myös rakentamiskelpoisuuskertoimella muunnettua rantaviivaa kohti.

Vesistönosat on sijoitettu aiemmin todetulla tavalla kolmeen mitoituksellisesti erilaiseen vyöhykkeeseen. Eri mitoitusvyöhykkeiden pääperusteena ovat vesistönosan pinta-ala ja luonnonolosuhteista muodostuvat kokonaisuudet. Kaikkien vyöhykkeiden mitoitusarvoissa on lisäksi lähtökohtana, että loma-asutus ei aiheuta vesistölle tai maaympäristölle suurta haittaa, kun jäte- ja vesihuolto hoidetaan rakennuspaikkakohtaisesti. Lastujärvi on määritelty kuuluvan mitoitusvyöhykkeeseen II. Vyöhykkeet on määritelty seuraavasti:

Vyöhyke I

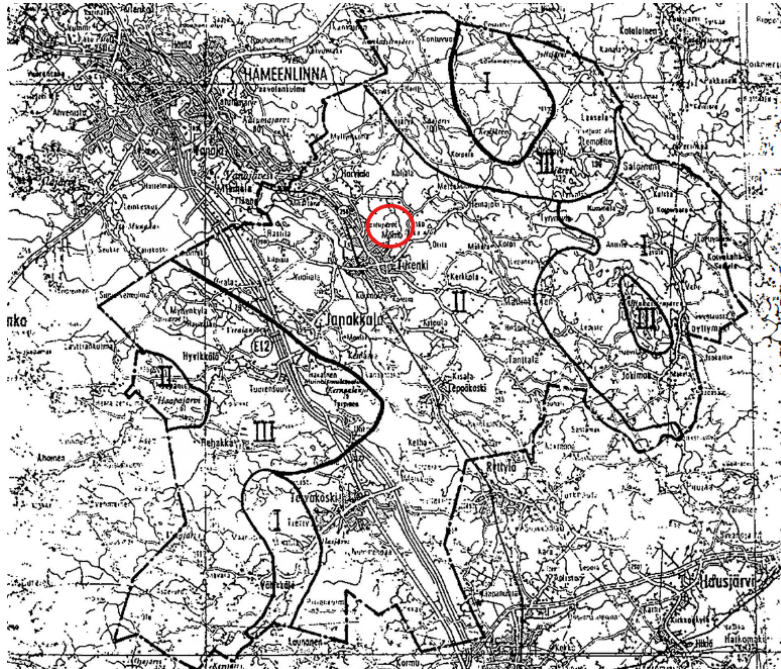
Ympäristöarvoiltaan merkittävät aluekokonaisuudet. Myös pääsääntöisesti vesistönosat, joiden pinta-ala on alle 20 ha, ja pienet joet. Mitoitus = 5 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke II (Lastujärvi):

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset, melko suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista, ja suuret joet. Lisäksi ympäristöarvoiltaan merkittävät, mutta kooltaan suuret vesistönosat. Mitoitus = 7 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke III:

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista. Mitoitus = 9 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Kahta vesihehtaaria pienempien lampien ranta-alueelle ei osoiteta uutta rakentamista.

Kuva 5. Ote mitoitusvyöhykekartasta (Kv 19.6.2000 § 58, liite 19).

Rantaviivapituuden muuttaminen

Rantaviivan tilakohtainen pituus mitataan pääsääntöisesti peruskartalta mittakaavassa 1:10 000. Tämän jälkeen mitattu pituus muunnetaan ottaen huomioon rannan muoto ja rakentamiskelpoisuus.

RANTA	MUUNKERROIN
rantavyöhykkeen leveys alle 40m	0,00
niemen tai kannaksen leveys alle 50m	0,00
niemen tai kannaksen leveys 50...100m	0,50
niemen tai kannaksen leveys 100...150m	0,75
alle 100m leveä vesistönoja (ei joki)	0,25
100...200m leveä vesistönoja (ei joki)	0,50
200...300m leveä vesistönoja (ei joki)	0,75
RAKENTAMISKELPOISUUS	
erittäin hyvä tai hyvä	1,0
tydyttävä	0,80
huono	0,60
JOKIEN RANNAT	
muotokerroin	0,50
ei muunneta rakentamiskelpoisuuskertoimella	x

Muu muuntaminen

Vastaavuus loma-asuntoina

oleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
tuleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
erillinen sauna	1,0

Janakkalan kunnan alkuperäisten suunnittelu- ja mitoitusperusteiden (19.6.2000 § 58) mukaisesti kaksi laskennallista lomarakennuspaikkaa (RA) on vastannut yhtä uutta vakituksen asumisen rakennuspaikkaa (AO), jolloin myös rakennusoikeus on lisääntynyt. Rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet on muutettu kunnanvaltuuston päätöksellä 11.4.2022 § 33 siten, että tulevan omakotitalon vastaavuus loma-asuntoina on 1,0.

Lastujärven mitoitus

Lastujärven kokonaispinta-ala on noin 69 ha, ja todellinen rantaviivan pituus on noin 3,25 km. Nykyinen loma-asutus sijaitsee pääasiassa järven itärannalla. Tilanteessa 4/2025 Lastujärvellä on 10 toteutunutta lomarakennuspaikkaa, joista yksi sijaitsee suunnittelualueella.

Janakkalan rantayleiskaavojen laatimisen yhteydessä on tehty vuonna 1995 mitoituslaskelmat myös Lastujärvelle. Silloin on kuitenkin päätetty, että Lastujärven rantojen suunnittelu tehdään myöhemmin taajamien suunnittelun yhteydessä, joten rantayleiskaavaa ei laadittu Lastujärvelle. Lastujärven rannat on ranta-asemakaavoitettu eteläistä rantaa lukuun ottamatta. Viimeisin ranta-asemakaava on laadittu Lastujärven länsirannalle vuonna 2018 (Harvialan ranta-asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen). Ranta-asemakaavassa ei osoitettu uusia rakennuspaikkoja Lastujärven länsirannalle, vaan rakennuspaikat kohdennettiin muille UPM:n omistamille vesistöille. Kaavan valmistelussa huomioitiin aiemmin aloitettu, nyt kyseessä oleva osayleiskaava.

Aiemmin tehtyjen mitoituslaskelmien pohjalta on laadittu Lastujärven mitoitusaulukko. Taulukossa 1. on koko Lastujärven todellinen rantaviiva, muunnettu rantaviiva, mitoituksen mukainen rakennuspaikkojen määrä sekä käytetty ja jäljellä olevien rakennuspaikkojen määrä. Käytetyiksi rakennuspaikoiksi lasketaan rantavyöhykkeelle jo toteutuneet rakennuspaikat sekä ranta-asemakaavoissa määritellyt uudet rantatontit.

Taulukko 1. Lastujärven mitoitusaulukko.

VESISTÖ	RANTAVIIIVA Janakkalan läntinen rantayk.		MITOITUS Janakkalan läntinen rantayk. perustuen				
	Tod. rv (km)	Muun.rv (km)	Mitoitus- vyöhyke	Mitoitus (rp /km)	Rakennuspaikat (kpl)	Käytetyt (kpl)	Jäljellä (kpl)
Lastujärvi	3,25	3,0	II	7	21	17	4

Lastujärven mitoitus-/emätilaselvitys pelkän suunnittelualueen osalta on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1). Siitä ilmenee suunnittelualueeseen kuuluvien emätilojen käytetyt rakennuspaikat ja jäljellä olevien rakennuspaikkojen määrä. Taulukosta käy ilmi myös kaavassa osoitettujen ja osoittamattomien rakennuspaikkojen määrä. Nyt laadittavassa yleiskaavassa on tarkoitus osoittaa vain toteutuneet rakennuspaikat ja niiden yhteyteen sijoittuvat mahdolliset lisärakennuspaikat, koska suunnittelualue Lastujärven ranta-alueiden osalta on tarkoitus säilyttää virkistysalueena sekä maa- ja metsätalousalueena myös tulevaisuudessa. Emätilojen jäljellä olevat rakennuspaikat voidaan siirtää ja hyödyntää lähtökohtaisesti saman vesistön alueella, ylittämättä vesistön tai emätilojen kokonaismitoitusta. Tarvittaessa ja perustellusta syystä rakennuspaikkoja voidaan siirtää muille vesistöille ranta-asemakaavoituksella.

2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA

2.3.1 Alueen yleiskuvaus

Sijainti ja pinta-ala

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 213 hehtaaria. Alue sijaitsee Turengin taajamassa keskustan läheisyydessä. Suunnittelualue käsittää Moisio- ja Kyterin keskeisimmät alueet sekä Lastujärven keskeisimmät ulkoilu- ja virkistysalueet sekä näiden välisen alueen.

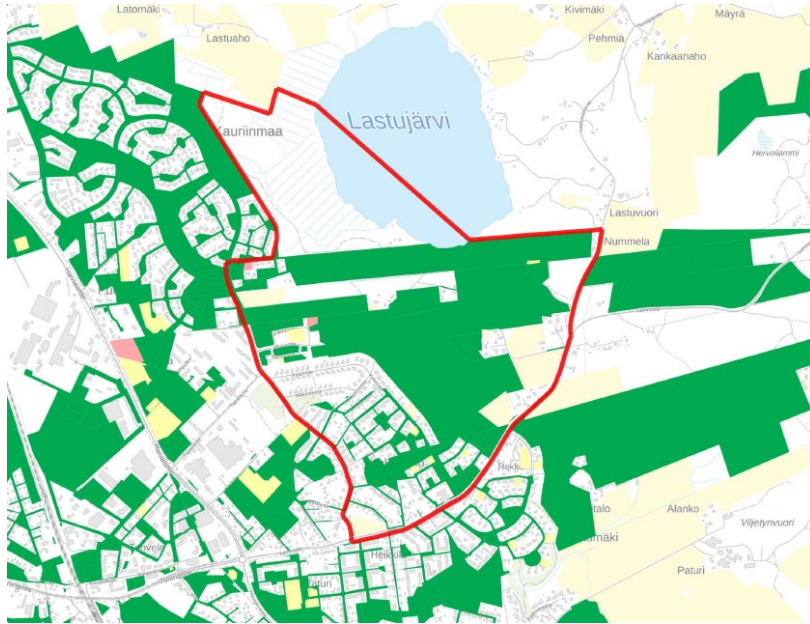
Alueella on useita eri toimintoja, kuten asumista, maa- ja metsätaloutta sekä ulkoilu- ja virkistysalueita. Alueella olevat toiminnot jakaantuvat karkeasti siten, että suunnittelualueen eteläosa on valtaosin rakentunutta asuinalueita lähivirkistysalueineen. Alueen keskiosassa on uudempia, osin rakentuneita pientaloalueita, maa- ja metsätaloutta sekä haja-asutustyyppistä asuinrakentamista. Alueen pohjoisosassa on metsätalousaluetta ja laaja lännestä itään ulottuva virkistysalue. Lastujärven rannalla on yksi lomarakennuspaikka. Alueen itäosassa on yhdistyksen ylläpitämä ampumarata, minkä eteläpuolella on Janakkalan kunnan ylläpitämä Paturin maankaatopaikka. Alueella on palvelutalo ja päiväkot.

Kuva 5. Alue ilmakuva (MML ortoilmakuva, päivitetty 2024).

Maanomistus

Suunnittelualueen pinta-alasta merkittävä osa on kunnan omistuksessa. Yksityistä maanomistusta on asuinalueilla sekä nykyisillä maa- ja metsätalousalueilla.

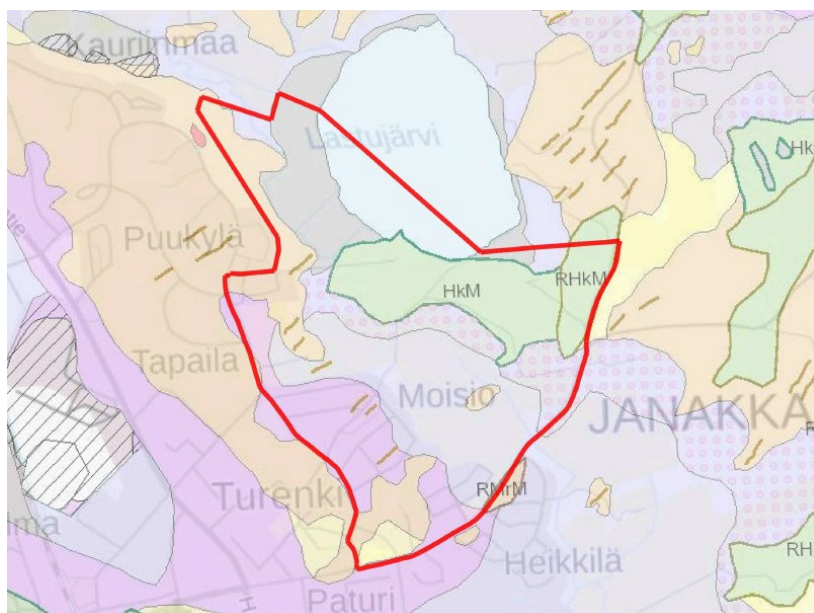
Kuva 6. Ote maanomistuskartasta, jossa kunnan maaomaisuus vihreällä (karttaote 3/2025).

Maaperä ja pinnanmuodot

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) maaperäkartan mukaan alueen maaperä on vaihtelevaa. Huomattava osa on hiesua ja hietaa. Hiekkaa ja hiekkamoreenia on vaihtelevasti alueen rajojen tuntumassa ja Kyterinharjulla. Lastujärven länsiranta on saraturvetta.

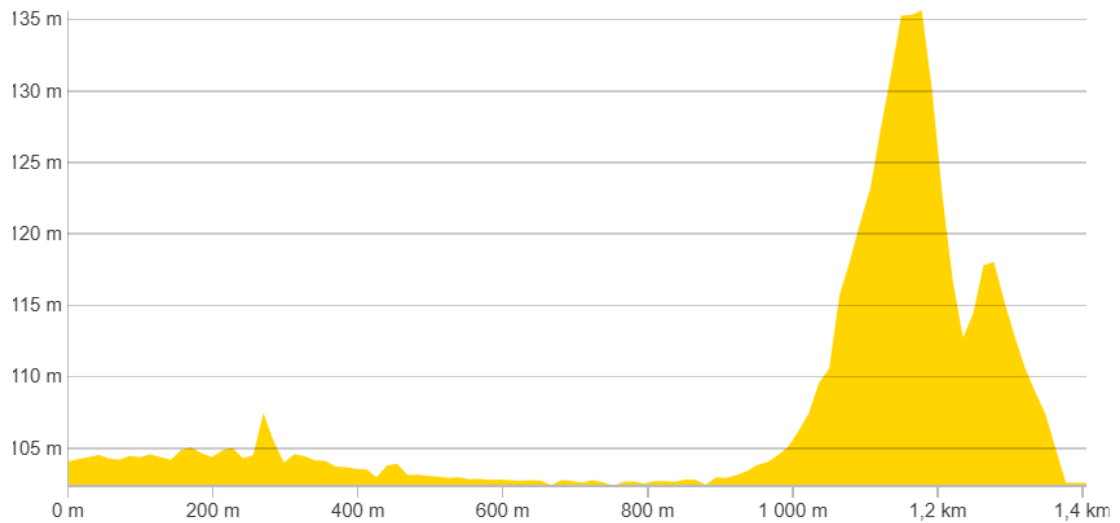
Maaperäkartan värit suhteessa maalajiin:

tummanharmaa = saraturve
 vaaleanvihreä = hiekka
 keltainen = karkea hietä
 tumman violetti = hieno hietä
 vaalean violetti = hiesu
 ruskea = hiekkamoreeni

Kuva 7. Alueen maaperäkartta (GTK Maankamara).

Alue on pääasiassa pinnanmuodoiltaan tasaista, Välimäkeä ja Lastujärven eteläpuolista Kyterinharjua lukuun ottamatta, missä on suuria korkeusvaihteluja. Alapuolella ote alueen maastoprofiilista.

Kuva 8. Suunnittelualueen maastoprofiili Lammintieltä Välimäen kautta kohti pohjoista Kyterinharjua ja Lastujärveä.

2.3.2 Rakennettu ympäristö

Asuminen

Alueella on noin 688 asukasta (tilanne 4/2025). Etenkin työikäisten ja +65 vuotiaiden osuus on huomattava. Lisäksi alueella asuu paljon lapsia ja kouluikäisiä nuoria. Asuinrakentamista on tiiviimmin alueen eteläosassa. Yksittäistä haja-asutustyyppistä asuinrakentamista on alueen keskiosassa Metsäpirtin alueella.

Loma-asuminen

Alueella on yksi lomarakennuspaikka.

Elinkeinotoiminta

Alueen elinkeinotoiminta on melko vähäistä. Maa- ja metsätaloutta harjoitetaan alueen keski- ja pohjoisosassa. Muuta yritystoimintaa saatetaan harjoittaa satunnaisesti asutuksen yhteydessä. Alueella sijaitsee palvelutalo Kyterinhovi ja Karhulaakson päiväkot.

Erityistoiminnot

Alueen itäosassa on yhdistyksen ylläpitämä, noin 50 metrin pituinen ampumarata. Rata ei ole yleisessä käytössä, vaan toimii yhdistyksen harjoittelualueena. Radalla saa ampua vain pienikaliiperisilla aseilla. Ampumaradan eteläpuolella on Janakkalan kunnan ylläpitämä Paturin maankaatopaikka, mikä toimii vain puutarhajätteen vastaanottopaikkana. Alue on auki vain kerran kuukaudessa. Alue on aiemmin toiminut yhdyskuntajätteen vastaanottopaikkana vuosina 1964–1975. Alue on täytetty ja maisemoitu. Nykyisen puutarhajätteen vastaanottopaikan vieressä sijaitsee vanha maa-ainesten ottopaikka (Lastuvuori 213111–190–165), jossa ottotoiminta on päättynyt vuonna 1989. Alue on maisemoitu ja nykyisin virkistyskäytössä.

Virkistysalueet

Alueella on paljon virkistysalueita. Laajin ja toiminnoiltaan monipuolisin virkistysalue sijaitsee alueen pohjoisosassa, missä on kattava ulkoilureitti- ja latuverkosto (Kauriinmaa-Lintuvuori).

Alueella on myös Lastujärven uimaranta, frisbeegolfrata ja ampumarata. Alue on yksi Turengin merkittävimmistä ulkoilu- ja virkistysalueista, joka vetää kävijöitä puoleensa lähiseudulta ja kauempaakin.

Kuva 9. Lastujärvi ja Kyterinharjun ulkoilumaastot lounaasta päin kuvattuna.

2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema

Kulttuuriympäristö

Alueella ei sijaitse arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Alue on ollut 1960-luvulle saakka pääasiassa maa- ja metsätalousaluetta. Asuinrakentaminen on alkanut lisääntyä 1970-luvun taitteessa, ja siitä lähtien asutus on lisääntynyt. Alueen nykyinen tieverkko on muodostunut asutuksen laajentumisen rinnalla. Alueen kehitys on havaittavissa vanhoista kartoista ja historiallisista ilmakuvista (Paikkatietoikkuna).

Maisema

Alueella ei sijaitse arvokkaita maisema-alueita. Alueelle on laadittu yleiskaavoituksen tueksi maisema-arviointi vuonna 2010 (Turengin itäosan yleiskaava I, Maisema-arviointi ja luontokartoitus 2010, Siivonen). Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa alueen merkittävät maisemakohteet ja luontoarvot yleiskaavan laadinnan tueksi. Selvitysalue kattaa keskeisimmät osat nykyisestä suunnittelualueesta, ja siinä huomioitujen silloisten kaavan tavoitteet vastaavat suurelta osin yhä ajankohtaisia kehitystarpeita. Alueen peruspiirteet ja liikennejärjestelyt ovat pysyneet pääosin ennallaan, mikä tekee selvityksestä edelleen relevantin. Näin ollen selvitystä käytetään edelleen kaavan tausta-aineistona maisema-arvioinnin osalta.

Maisema-arvioinnin mukaan alueella sijaitsee kaksi merkittävää suurmaisemakohdetta; Kyterin peltomaisema sekä Kyterinharjun ja Lastuvuoren harjualue. Selvityksen yhteenvedon mukaan harjualueet jäänevät myös tulevaisuudessa ennalleen nykyiseen käyttöönsä, eli niiden maisemalliset arvot säilyvät ennallaan jatkossakin. Myös harjualueen sisäiset maisemakohteet, harjujen laet ja kuntopolun varren metsät säilyvät näin ollen rakentamattomina, mikä on tärkeää harjumaiseman säilymisen kannalta. Selvityksessä todetaan, että toisaalta laajat metsähakkuut ja entinen kaatopaikka rumentavat maisemia polun varrelta. Kyterinharjun ja Lastuvuoren rinteet ja lakialue olisi hyvä jättää rakentamatta ja harjujen rinne- ja lakimetsät rauhoittaa metsänhoidollisilta toimenpiteiltä. Järeät männyt harjujen rinteillä ja lakialueilla parantaisivat huomattavasti alueen ulkonäköä ja maisema-arvoa. Selvityksen teon aikaan harjujen rinteet ja laet on harvennettu tai hakattu lähes kokonaan ja niillä on kasvanut vain nuorehkoa puuta. Vain Lastuvuoren etelärinteellä on kasvanut tuolloin varttuneempaa havumetsää.

Selvityksessä todetaan, että Kyterin peltotalue rakennettaneen lähes kokonaisuudessaan pientaloalueeksi, jolloin Lammintieltä avautuva peltomaisema häviää. Pientalot eivät

mataluutensa vuoksi kuitenkin kokonaan peitä avaraa maisemaa Kyterinharjun suuntaan. Peltoalueen maisema-arvoa laskee sen tasaisuus. Peltoalue viettää hyvin loivasti ja tasaisesti kohti Myllyojaa. Lisäksi Lammintien asema läpikulkutienä ei anna tälle peltomaisemalle niin suurta arvoa, että se olisi pakko säilyttää.

Kuva 10. Suunnittelualan ilmakuvaa Kyterin asuinalueelta pohjoiseen (2023). Lammintie näkyy kuvan oikeassa reunassa, Lastujärvi taka-alalla.

Muinaisjäännökset

Alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Alueelle on laadittu Museoviraston toimesta arkeologinen inventointi vuonna 2002 (Janakkalan Harvialan ja Turengin yleiskaava-alueiden inventointi. Lesell, 2002). Alueelta ei havaittu kuin irtolöydöksiä. Selvityksen yhteenvedossa todetaan, että pelkkien irtolöydöksien johdosta jatkotoimenpiteisiin ei ole aihetta, mutta irtolöydöt ovat merkkejä siitä, että lähistöllä voi mahdollisesti olla toistaiseksi tuntemattomia, kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Selvitys toimitettiin alueelliselle vastuumuseolle 12/2024 tarkistettavaksi jatkoselvitystarpeiden selvittämiseksi. Alueellinen vastuumuseo totesi Inventoinnin riittävän arkeologian osalta kaavan taustaselvitykseksi edelleen, koska selvitys oli riittävän kattavasti tehty. Lisäksi alueelta ei ole saatu selvityksen teon jälkeen tilannetta muuttavia havaintoja tai löytöjä, eikä kartoilla ole tarkastamattomia historialliseen asutuksen viitteitä. Avoimen paikkatiedon mukaan (tarkistettu 3/2025) alueelta tai sen läheisyydestä ei tunneta edelleenkään kiinteitä muinaisjäännöksiä.

2.3.6 Luonnonympäristö

Luonnonsuojelualueet

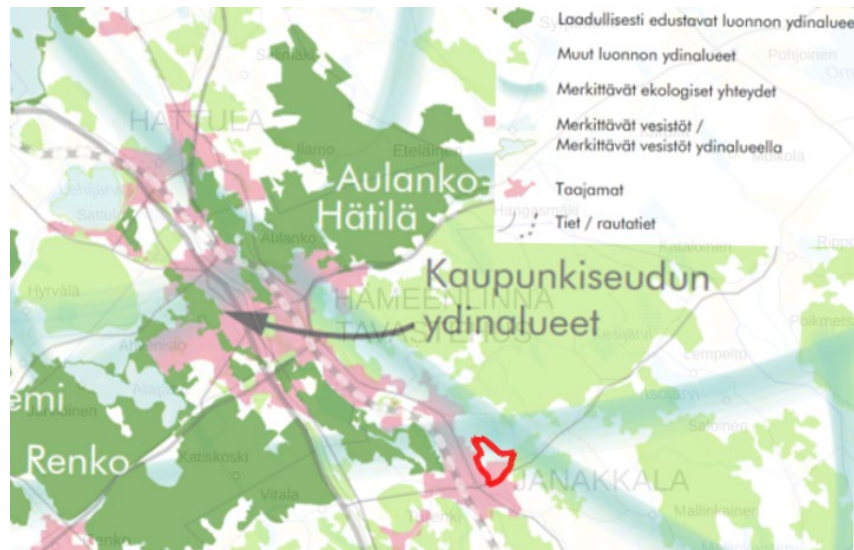
Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita.

Ekologiset verkostot

Maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi on laadittu Kanta-Hämeen ekologisen verkoston

selvitys vuonna 2016. Ekologisen verkoston tehtävänä on esimerkiksi varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen, ja siten geenivirta elinympäristöistä toisiin. Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta.

Suunnittelualue sijaitsee selvityksen mukaisten merkittävien ekologisten yhteyksien varrella. Toinen yhteys halkoo aluetta itä-länsisuuntaisesti ja toinen viistää alueen pohjoisosaa luode-kaakkoisuuntaisesti.

Kuva 11. Ote Kanta-Hämeen ekologisen verkostoselvityksen kartasta (Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

Luontoselvitys 2024

Alueelle on laadittu luontoselvitys vuonna 2024 (Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys, Häyhä 26.9.2024). Työn tavoitteena oli paikantaa ja rajata arvokkaat luontotyyppikohteet, saada riittävän tarkat tiedot huomionarvoisten eläinten ja kasvien esiintymistä ja antaa tulosten perusteella suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Selvitykseen sisältyy liito-oravaselvitys, kasvistoselvitys ja arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoitus. Selvitykseen sisältyi myös esiselvitys lepakoista tietyiltä alueilta. Lisäksi selvityksessä käsitellään alueen vieraslajihavaintoja ja annetaan suositus tiettyjen lajien hävittämiseksi.

Aiemmat luontoselvitykset on huomioitu uutta luontoselvitystä laadittaessa. Suunnittelualueen luontoarvoja on kartoitettu aiemmin Janakkalan taajama alueiden luontokohteiden esittelyssä (Lammi & Ratia 2001) ja Metsäpirtintien alueelle on tehty asemakaavatasoinen luontoselvitys (Häyhä 2022). Lisäksi Turengin keskustaajaman alueella on tehty useita liito-oravaselvityksiä viimeisen kymmenen vuoden aikana (esim. Häyhä 2021).

Tiivistelmä havainnoista

Alueelta ei löydetty merkkejä liito-oravista. Viimeisin havainto on vuodelta 2007. Metsäpirtin alueelta tehtiin useita lepakkohavaintoja. Alueelle tehtiin kasvistoselvitys, havaitut uhanalaiset lajit ja muut on lueteltu selvityksessä. Alueelta paikannettiin 5 arvokasta luontotyyppikohdetta, joille määriteltiin luonnonsuojelullista arvoa kuvastava arvoluokka. Tarkemmat kohdekuvaukset löytyvät luontoselvityksestä. Luokituksessa on sovellettu oppaan "Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi" esitettyä neliportaistaluokitusta (Mäkelä & Salo 2023):

1. Monimuotoisuutta tukevat kohteet
2. Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
3. Erityisen tärkeät kohteet
4. Lainsäädännöllä turvatut kohteet.

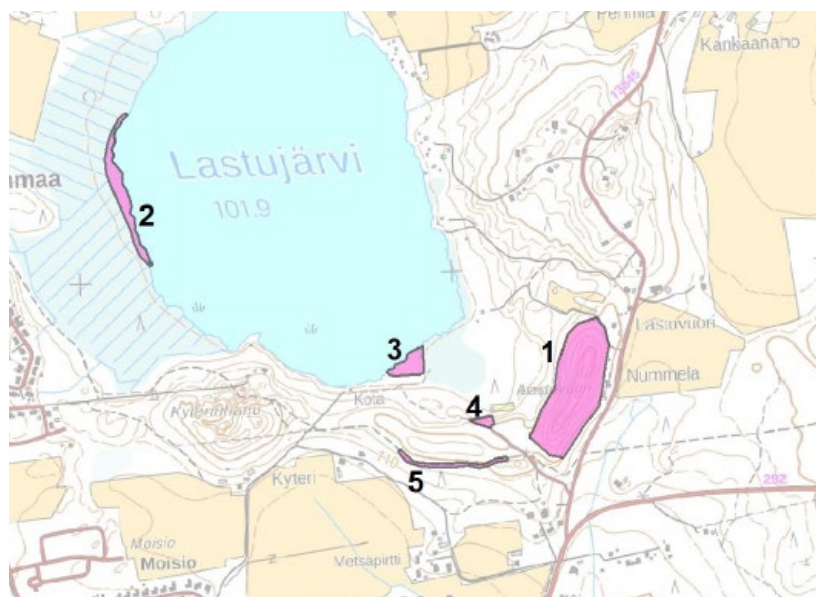
Luontoselvityksen maankäyttösuositukset

Selvityksessä on annettu maankäyttösuosituksia, joissa todetaan seuraavasti:

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan Lastujärven etelä- ja länsirannan alue on tarkoitettu yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäytön edellytysten säilyminen ja kehittäminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä osoitettava maakuntakaavakartalle merkittävien ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueella. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta. Geologisesti arvokkaille alueille annetun suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon kohteiden sisältämien arvojen säilyminen sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Rakennusten sijoituksessa tulee ottaa huomioon alueen geologiset ja maisemalliset arvot. Luontoselvityksessä paikannettiin 5 luontotyyppien ja lajien suojelun kannalta tärkeää aluetta, jotka kaikki sijoittuvat Lastujärven rantojen lähiympäristöön maakuntakaavan virkistys- ja retkeilyalueelle. Näistä 4 sijaitsee myös geologisesti arvokkaaksi rajatulla Kyterinvuoren Lastuvuoren alueella. Arvokkaat alueet (1-4) tulee merkitä osayleiskaavaan suojelukohteiksi (esim. luo). Lepakoiden saalistuspaikkana tärkeällä alueella (5) riittää maakuntakaavan suunnittelumääräykseen sisältyvä ulkoilureittien jatkuvuuden turvaaminen. Ulkoilupolun linjausta ei tule muuttaa Metsäpirtintien ja Paturin maankaatopaikan välisellä alueella, eikä maankaatopaikkaa tule laajentaa etelän suuntaan.

Alueen arvokkaat luontotyyppikohteet (kuvassa 10):

1. Lastuvuori (4,1 ha, arvoluokka 4)
2. Lastujärven länsirannan suo (1,1 ha, arvoluokka 4)
3. Lastujärven etelärannan suo (0,56 ha, arvoluokka 4)
4. Ampumaradan metsikkö (0,05 ha, arvoluokka 3)
5. Kyterinharjun ulkoilupolku (0,19 ha, arvoluokka 4)

Kuva 12. Uhanalaiset luontotyytit ja lajeille tärkeät kohteet (Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys, Häyhä 26.9.2024)

Haitalliset vieraslajit

Luontoselvityksen mukaan haitallisiksi luokiteltuja vieraslajeja kasvaa etenkin Paturin maankaatopaikalla. Selvityksen mukaan alueelta on havaintoja mm. seuraavista haitallisista vieraslajeista: etelänruttojuuri, kurturuusu, viitapihlaja-angervo, sahalinintatar, komealupiini, jättipalsami, punakarhunköynnös, kandanpiisku, valkokarhunköynnös, terttuselja. Selvityksessä hävitettäväksi suositellaan eri lajien (jättitatar, komealupiini, jättipalsami, kurturuusu, viitapihlaja-angervo) Paturin maankaatopaikalla lähellä toisiaan sijaitsevat esiintymät. Lisäksi jättipalsami tulisi hävittää kaikilta tunnetuilta paikoiltaan ja lupiinin edelleen runsastuminen Lammintien pientareella tulisi estää.

Lisätietoa vieraslajeista löytyy osoitteesta vieraslajit.fi, missä voi myös ilmoittaa havainnoista. Tarkemmat lajitiedot ovat saatavissa osoitteesta laji.fi.

Pohjavesialueet

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella. Aiemman luokitustavan mukaan alueella oli kaksi tärkeäksi luokiteltua pohjavesialuetta, jotka näkyvät vanhemmissa kaavaa koskevissa aineistoissa. Hämeen ELY-keskus tarkisti ja päivitti pohjavesialueiden luokitukset ja rajaukset vuonna 2021, minkä seurauksena alueet eivät enää kuulu luokiteltuihin pohjavesialueisiin.

Vesistöt

Suunnittelualueeseen kuuluu Lastujärven ranta-alueita noin 1,2 kilometrin verran. Alueella ei sijaitse muita vesistöjä. Lastujärven pinta-ala on noin 69 hehtaaria ja sen kokonaissyvyys on noin 1,5 metriä. Järven eteläpuolella on harjumaastoa, länsipuolella suomaastoa, pohjoisessa maa- ja metsätaloutta ja itärannalla loma-asutusta. Järvi laskee pohjoiseen Sääjärveen ja sitä kautta Hiidenjoesta Vanajaveteen. Lastujärvi soveltuu virkistyskäyttöön vain välttävästi. Vedenlaatua heikentävät runsashumuksisuus, korkea rehevyystaso sekä happitalouden häiriöt. Lisäksi virkistyskäyttöarvoa heikentää järven mataluus ja runsas vesikasvillisuus. Järvi kuuluu Kokemäenjoen päävesistöön (Järvi-meriwiki).

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella, sillä alue jakautuu kahteen valuma-alueeseen. Alue kuuluu valtaosin Hiidenjoen suualueen valuma-alueeseen (rakennetut ja rakennettavat alueet). Pohjoisosa kuuluu Lastujärven valuma-alueeseen. Molemmilta valuma-alueilta vedet päätyvät lopulta Hiidenjoen kautta Vanajaveteen.

Kuva 13. Suunnittelualueen valuma-alueet (MML, Paikkatietoikkuna)

Hulevesiselvitys

Suunnittelualueelle on tehty vuonna 2010 hulevesiselvitys (Turengin itäosan yleiskaava I, Hulevesiselvitys 2010). Tarkoituksena oli kartoittaa yleiskaavan suunnittelualueen nykyinen hulevesien käsittely, selvittää mahdolliset ongelmakohdat ja pohtia hulevesien tulevaisuuden käsittelyvaihtoehtoja suunnittelualueella.

Selvityksen mukaan suunnittelualueen tärkein hulevesien kerääjä on Hiidenjokeen laskeva Myllyoja, joka kerää suurimman osan suurelle savimaiselle peltoalueelle kertyvistä hulevesistä. Selvityksessä mainitaan hulevesien johtamisesta jatkossa, että Kyterin ja Moisio peltoalueille on luonnollista jättää nykyinen hulevesien kerääjä Myllyoja paikoilleen, ja johtaa alueiden rakentamisen jälkeenkin syntyvät hulevedet sinne viemäreitä tai salaojia pitkin. Selvityksen mukaan peltoalueiden maaperä on lähes vettä läpäisemätöntä, joten rakentamisen myötä vettä läpäisemätön pinta-ala ei lisääntynyt. Toisaalta hulevesien kulkeutuminen nopeutuu rakentamisen myötä. Selvityksen mukaan peltoalueille on hyvä sijoittaa jonkinlainen hulevesien viivytysratkaisu. Lammintien alittava tierumpu on mahdollisesti korvattava isommalla rummulla tai sujutettava kohdalle toinen rumpu. Hulevesien vaikutusta Myllyojan alajuoksulla on hyvä selvittää. Selvitysalue kattaa keskeisimmät osat nykyisestä suunnittelualueesta. Lisäksi aiemmat kaavan tavoitteet vastaavat suurelta osin yhä ajankohtaisia kehitystavoitteita. Alueen peruspiirteet ja liikennejärjestelyt ovat pysyneet pääosin ennallaan, mikä tekee hulevesiselvityksestä yhä relevantin kaavan tausta-aineistona. Selvityksen laatimisen jälkeen hulevesien hallintatavat ovat kehittyneet, ja yhä enemmän korostetaan luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä. Alueella on hyvät edellytykset esimerkiksi hulevesikosteikon rakentamiselle, mikä tulee huomioida asemakaavoituksessa.

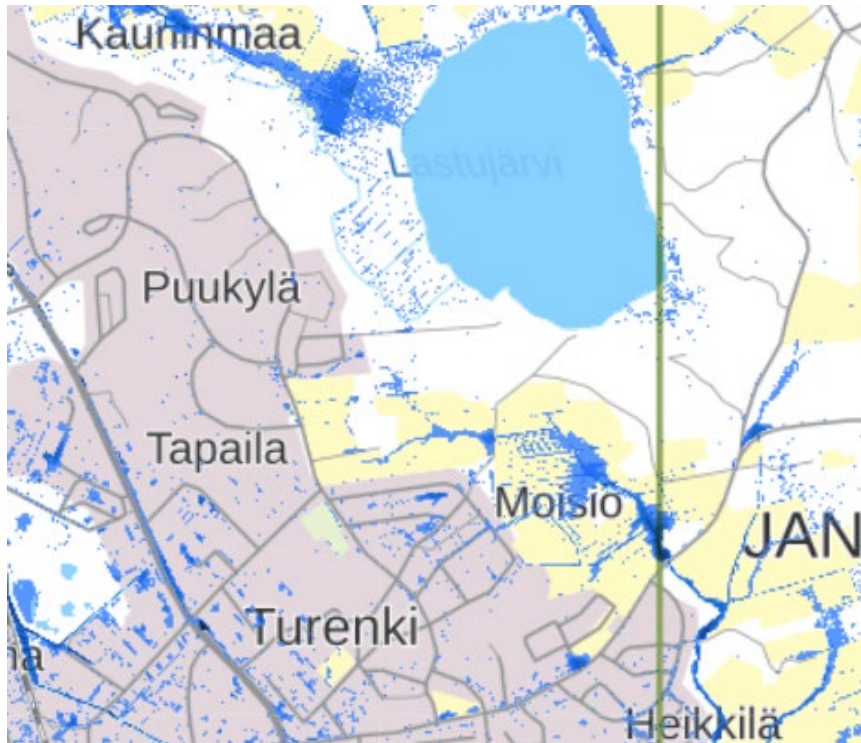
Hulevesitulvariskien kartoitus

Hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on taajamien kuivatus ja tulvien ehkäisy, pinta- ja pohjavesien suojeleminen sekä vesien hyvän tilan edistäminen. Hulevesiä tulisi ensisijaisesti viivyttaa ja imeyttää tontilla tai lähialueella. Tämä edellyttää, että aluekohtaisesti varataan riittävästi tilaa mitoitusvesimäärän varastoimiseen. Janakkalan kunta on tehnyt alustavan hulevesitulvariskien arvioinnin, mikä on hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.9.2024 § 94.

Arviointi perustuu tietoihin toteutuneista tulvista sekä ilmaston ja vesiolojen kehitymisestä, huomioon ottaen myös ilmaston muuttuminen pitkällä aikavälillä. Tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon tulvan todennäköisyys sekä mm. vahingollisuus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, vesi- tai energiahuollolle taikka elintärkeille teollisuuslaitoksille. Arviointiin on käytetty apuna Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) julkaisemaa yleispiirteistä hulevesitulvakarttaa, mikä kuvastaa mahdolliset hulevesitulvavaara-alueet. Kartalla on mallinnettu hulevesien kertymistä maanpinnalle mahdollisesti kerran sadassa vuodessa tapahtuvassa harvinaisessa hulevesitulvassa. Hulevesitulvakartassa on käytetty rankkasadetilannetta, jossa sadekertymä on 52 mm/h sekä vertailuksi tätäkin harvinaisemmalla sadekertymällä 80 mm/h. Alustavan arvioinnin perusteella Janakkalan kunnan alueella ei ole merkittävää hulevesitulvariskiä, minkä johdosta Hämeen ELY-keskus ei ole ehdottanut Janakkalaan merkittäviä tulvariskialueita (Hämeen ELY-keskus, Ehdotus Kanta-Hämeen tulvariskialueiksi 29.10.2024). Arviossa mainitaan, että hulevesiselvityksiä on tarpeen laatia laajemmille asemakaavoitettaville alueille, jotta kunnan hulevesijärjestelmän kapasiteetti pystytään pitämään riittävänä, ja tarpeen vaatiessa osataan toteuttaa riittävät viivytys- ja imeytysrakenteet.

Suunnittelualueella merkittävin hulevesikertymä sadekertymällä 52 mm/h kohdistuu Myllyojan kohdalle ja sen lähiympäristöön. On kuitenkin huomioitava, että mallinnuksessa ei

ole huomioitu esimerkiksi kaikkia tierumpuja ja hulevesiputkia, minkä vuoksi kartalla esitetty hulevesikertymä ei vastaa täysin todellisuutta.

Kuva 14. Ote SYKE:n yleispiirteisestä hulevesitulvakartasta (Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024, Tulvakeskus).

2.3.8 Liikenne

Liikenneväylät

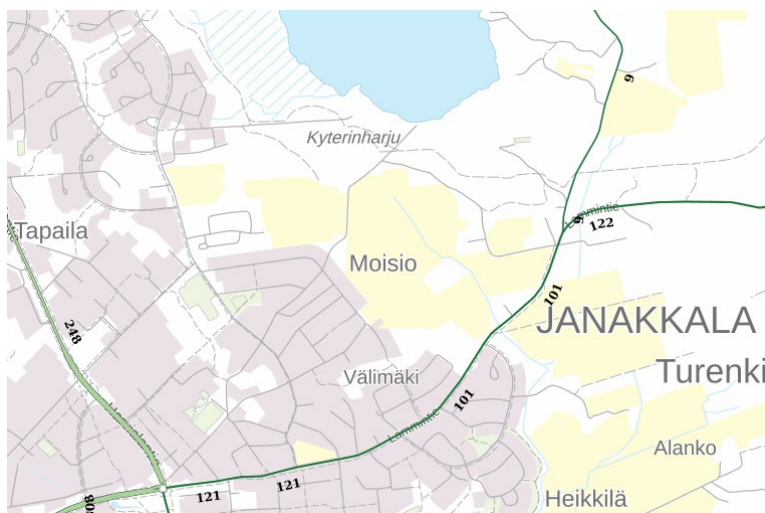
Suunnittelualueen pääliikenneväyliä ovat Lammintie ja Kekanahontie–Kauriinmaantie sekä Lastuvuorentie, mitkä välittävät liikennettä muulle katuverkolle. Alueella on kattava katuverkosto, joka palvelee nykyistä ja tulevaakin asutusta. Lisäksi alueella on muutama yksityistie sekä kävely- ja pyöräilyväyliä.

Lammintie (st 292) on luokiteltu seututiekseksi/alueelliseksi pääkaduksi. Tie toimii myös läpiajoväylänä moottoritietä Lahden valtatielle (vt 12) saakka. Yhteys on paikallisesti ja myös seudullisesti merkittävä. Tie on valtion omistuksessa ja sitä ylläpitää ELY-keskus. Suunnittelualueen kohdalla Lammintien nopeusrajoitus on 40–50 km/h ja tie on varustettu kevyen liikenteen väylällä. Väylää on jatkettu Metsäpirtintien risteykseen saakka vuonna 2024. Väyläviraston karttapalvelun mukaan Lammintien keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) vuonna 2023 on suunnittelualueen kohdalla ollut 1497–2780 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikennemääriä ei ole tiedossa muiden suunnittelualueen liikenneväylien osalta.

Kuva 15. Tieliikenteen KVL 2023 (Suomen Väylät -karttapalvelu, Väylävirasto).

Raskaan liikenteen KVL vuonna 2023 on ollut 101-121 ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhdistelmäajoneuvojen osalta KVL vuonna 2023 on ollut 36-44 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva 16. Raskaan liikenteen KVL 2023 (Suomen Väylät -karttapalvelu, Väylävirasto).

Kevyen liikenteen väylät ja kehittämistarpeet

Suunnittelualueen rakennetuilla alueilla on pääosin hyvät ja toisiinsa yhdistyvät kevyen liikenteen väylät (yhdistettyjä, ei eroteltuja). Väylät ovat kuitenkin paikoin melko ahtaita (n. 3 m leveitä) ja lumisena talvena väylät kapenevat paikoin entisestään. Nykypäivän suositus on, että yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän leveyden tulisi olla 3,5-4 m (Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvitys, 2023). Alueella ei ole pyöräilyväylää, mikä vastaisi nykypäivän pyöräliikenteelle asetettuja laatutavoitteita. Pääväyliä tulisi kehittää tulevaisuudessa niin, että pyöräily olisi sujuvaa, turvallista ja mahdollista ympäri vuoden.

Suunnittelualueelle ei ole määritelty toimenpiteitä vuonna 2023 tehdyssä Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä. Seudullisen selvityksen jälkeen on laadittu Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2030 (25.11.2024). Edistämishjelmassa on esitetty rajattu määrä tärkeimpiä toimenpiteitä Turenkin ja Tervakosken alueelle. Ohjelmassa suunnittelualueelle ei ole esitetty toimenpiteitä, mutta suunnittelussa huomioidaan tunnistetut tarpeet tulevaisuutta ajatellen.

Joukkoliikenne

Suunnittelualueella ei ole joukkoliikennettä Lammintietä lukuun ottamatta. Esteetöntä

ovelta-ovelle palvelua tarjoaa palvelulinja Tassu-bussi. Suunnittelualue sijaitsee kävelyetäisyydellä Turengin keskustasta ja rautatieasemasta.

Liikennetarkastelu 2012

Suunnittelualueelle on tehty liikennetarkastelu vuonna 2012 (Turengin itäosa I osayleiskaava, Liikennetarkastelu 2012, Turkka, Kuikka, Holstila), missä on arvioitu kaavan toteuttamisen vaikutuksia liikennejärjestelmään. Tarkastelun kohteena ovat olleet kevyt liikenne, joukkoliikenne sekä ajoneuvoliikenne. Arvioinnissa on painotettu pääliikennesuuntien liikennemääriä, liittymätarpeita, mahdollisia ongelmakohtia sekä liikenneverkon toimivuutta. Suunnittelualueen laajuuteen nähden liikennemäärien lisäyksen arvioidaan olevan yleisen liikenneverkon kannalta vähäistä. Tämä johtuu osin liikkumisen satunnaisuudesta sekä liikenteen jakautumisesta useisiin lähtöpisteisiin ja määräpaikkoihin. Lisäksi tarkastelussa on huomioitu meluvaikutukset. Lähtötietoina on käytetty mm. Liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) liikennemäärätilastoja sekä kunnan ja seutukunnan laatimia selvityksiä. Liikenteellisten vaikutusten tarkastelu on laadittu Janakkalan kunnan kaavoituksen ja maankäytön toimesta vuonna 2012. Tarkasteluajanjakso ulottuu vuoteen 2030, jolloin kaava-alueen laajenemisen arvioidaan olevan liikenteen osalta kokonaisuudessaan realisoitunut.

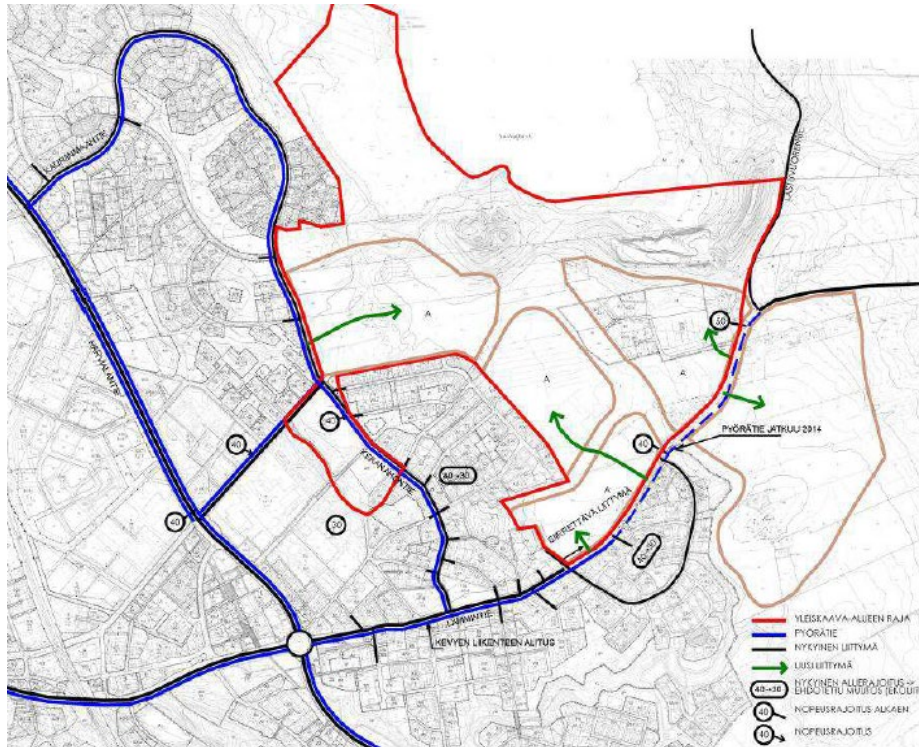
Tarkastelun mukainen alue kattaa keskeisimmät osat nykyisestä suunnittelualueesta, ja silloiset kaavan tavoitteet vastaavat suurelta osin yhä ajankohtaisia tavoitteita. Alueen peruspiirteet ja liikennejärjestelyt ovat pysyneet pääosin ennallaan vuoden 2012 jälkeen, joten selvitys on edelleen toimiva kaavan tausta-aineistona.

Liikennetarkastelun johtopäätökset

Tarkastelussa on arvioitu, että suunnittelualueen väkiluku voi kasvaa 900 asukkaalla uusien asuinalueiden toteutumisen myötä, mikä lisää liikennemääriä alueella. Arvioitu lisäys asukasmäärän perusteella on noin 1100 ajoneuvoa vuorokaudessa, minkä arvioidaan jakaantuvan melko tasaisesti katuverkon välillä. Kokonaisuudessaan liikenteen kasvun todetaan olevan maltillista, eikä aiheuta merkittäviä muutoksia alueen liikennejärjestelyihin.

Tarkastelun mukaan nykyiset liittymäjärjestelyt ja tieverkon kapasiteetti ovat riittävät palvelemaan tulevaa liikennettä. Kevyen liikenteen yhteyksiä tulee kehittää (Lastujärventie, Ylikyläntie ja Kekanahontien ylitys), jotta varmistetaan turvallinen ja sujuva liikkuminen kouluun ja muutoin alueen sisällä sekä hyvät yhteydet laajempiin reitistöihin. Joukkoliikenteen osalta kaavan vaikutukset ovat vähäisiä, koska sisäistä joukkoliikennettä ei ole, mutta alueen maankäytön kehittyminen tukee joukkoliikenteen käytön edellytyksiä pitkällä aikavälillä.

Melu tulee huomioida Lammintien lähimmillä asuinkortteleilla. Yleiskaavassa Lammintien viereiset korttelialueet merkitään ohjeelliseksi meluvyöhykkeeksi, jolloin asemakaavoituksessa on huomioitava meluntorjunta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastelun mukaan 40 km/h nopeusrajoituksen alueella melutaso asettuu asuntoalueiden kokoojakatujen tasolle. Näin sisätilojen melun ohjearvon saavuttaminen on mahdollista rakenteiden avulla, niiden toimiessa riittävänä äänieristysenä.

Kuva 17. Liikennejärjestelmän periaatepiirros (Turengin itäosa I osayleiskaava, Liikennetarkastelu 2012, Turkka, Kuikka, Holstila)

Nykytilanne vuoden 2012 liikennetarkasteluun nähden

Liikennetarkastelun teon jälkeen Kauriinmaan eteläosa, Moisio 1 ja Kyteri 1 -alueet on asemakaavoitettu. Näistä Kauriinmaan alue ja Kyteri 1 on jo pitkälti rakentuneet ja Moisio 1 -alueelle on rakennettu jo jonkin verran (tilanne 4/2025). Eli periaatepiirroksen mukainen liittymä Kauriinmaantieltä on toteutunut (Moisiointie). Lisäksi Lammintien liittymää on siirretty periaatepiirroksen mukaisesti (Keinulaudanraitti). Muita periaatepiirroksen mukaisia liittymiä ei ole toteutettu. Periaatepiirrokselta poiketen tavoitteena on mahdollistaa läpiajo Lammintielle toteutettavan uuden liittymän kautta Moisiointielle saakka. Näin mm. Kekanahontien liikennekuormitus voisi vähentyä nykytilanteeseen nähden.

2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot

Vesihuolto

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Jätevedenpuhdistus on keskitetty Turengin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön kuudelta eri vedenottamolta.

Kaasun siirtoverkosto

Alueella ei ole kaasun siirtoverkostolinjaa.

Voimajohtot

Alueella ei ole voimajohtolinjaa, eikä suunnitteilla sellaisen rakentamista.

2.3.10 Ympäristön häiriötekijät

Maa-ainesten otto

Suunnittelualueella on vanha soravaltainen maa-ainestenottoalue (Lastuvuori 213111-190-

165). Ottotoiminta on päättynyt vuonna 1989. Aluetta on maisemoitu ja se on nykyisin virkistyskäytössä. Voimassa olevia lupia ei ole.

Kuva 18. Lastuvuoren vanha maa-aineistenottoalue (SYKE, Maa-ainestenottoluvat ja kiviainesvarannot -karttapalvelu).

Liikennemelu

Liikennemelua on käsitelty aiemmin kaavaselostuksen kohdassa Liikennetarkastelu 2012.

Liikenne aiheuttaa ympäristöönsä melua erityisesti päivä- ja ilta-aikaan, kun liikennettä on enemmän. Melu on silloin tasaisempaa yhtäjaksoista taustakohinaa, verrattuna esimerkiksi yksittäisen raskaan ajoneuvon ohikulun aiheuttamaan meluun. Lammintien nopeusrajoitus suunnittelualueen kohdalla on 40–50 km/h, mikä on tavanomainen nopeus taajama-alueella. Liikennemelua aiheuttaa luonnollisesti myös muu katuverkon liikenne.

Melun syntyyn ja kantautumiseen vaikuttavat mm. liikenteen määrä ja nopeus, ajoneuvotyyppi, tien pintamateriaali, korkeuserot, maastonmuodot sekä rakennusten ja kasvillisuuden sijoittuminen suhteessa melun lähteeseen. Avoimilla alueilla ja kovilla pinnoilla melu kantautuu pidemmälle, kun taas metsät, maavallit ja rakennukset voivat vaimentaa sitä tehokkaasti.

Yleiskaavassa Lammintien viereiset korttelialueet merkitään ohjeelliseksi meluvyöhykkeeksi, jolloin asemakaavoituksessa on huomioitava meluntorjunta tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi kaavan yleismääräyksissä annetaan ohjeita meluntorjuntaan liittyen. Yleiskaavassa meluvyöhyke osoitetaan aiemmin laaditun kaavaluonnoksen mukaisesti 30 metrin etäisyydelle Lammintien keskilinjasta. Liikennetarkastelun mukaan mukaan 40 km/h nopeusrajoituksen alueella melutaso asettuu asuntoalueiden kokoojakatuja tasolle, jolloin sisätilojen melun ohjearvon saavuttaminen on mahdollista rakenteiden avulla, niiden toimiessa riittävänä äänieristysenä. Esimerkiksi Kyteri 1 -asemakaavassa (hyväksytty 2013) on Lammintien varren kortteleille annettu viivamääräys 35 dBA, mikä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dBA.

Kaavoitusta ohjaa Valtioneuvoston päätös melun ohjearvoista (993/1992). Kaavoituksessa pyritään siihen, että melu on ohjearvojen mukaisella tasolla. Ohjearvot ovat nimensä mukaisesti kuitenkin ohjearvoja, eikä raja-arvoja. Monilla rakennetuilla alueilla ohjearvotaso ylittyy pelkästään liikenteen taustamelun takia, eikä siihen välttämättä pystytä vaikuttamaan. Mikäli ohjearvot ylittyvät, voidaan melua torjua rakennusten sijoittelun, kasvillisuuden, melusteiden tai muiden rakenteellisten ratkaisujen avulla. Ohjearvoja

sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä. Ohjearvoja ei sovelleta katu- ja liikennealueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla. Ohjearvot on annettu erikseen päiväajan keskiäänitasolle (LAeq) kello 7–22 ja yöajan keskiäänitasolle kello 22–7. Ohjearvojen mukaisesti asuinalueella melutaso ei saisi ulkona ylittää päiväajan keskiäänitasoa 55 dB LAeq, eikä yöajan keskiäänitasoa 50 dB LAeq. Uusilla alueilla melutaso ei saisi ylittää yöajan keskiäänitasoa 45 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla ohjearvot ovat tiukemmat. Ohjearvoja ei ole esitetty hetkittäisille maksimiäänitasoille.

Taulukko 2. Ympäristömelun ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992):

SIJAINTI	AIKAVÄLI	OHJEARVO (LAeq)
Ulkoalueet (asuinalueet)	Päivä (7–22)	55 dB
	Yö (22–7)	50 dB
Sisätilat (asuinhuoneet)	Päivä (7–22)	35 dB
	Yö (22–7)	30 dB
Ulkoalueet (uudet asuinalueet)	Päivä (7–22)	55 dB
	Yö (22–7)	45 dB

Pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet

Ympäristövalvontaviranomaiset ylläpitävät maaperän pilaantumista koskevia kohdetietoja Maaperän tilan tietojärjestelmässä ja se sisältää tietoja mahdollisesti pilaantuneista, pilaantuneiksi todetuista, puhdistetuista ja puhtaaksi todetuista alueista. Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) mukaan suunnittelualueella on 2 pilaantuneiden maa-alueiden riskikohdetta (PIMA), joiden kohderaportit on saatu Hämeen ELY-keskukselta 4/2025.

Paturin kaatopaikka/nykyinen maankaatopaikka (KohdeID 100306873)

On toiminut aikanaan yhdyskuntajätteen kaatopaikkana vuosina 1964–1975. Alueelle on tehty PIMA-tutkimuksia vuosina 1994 ja 2001. Kohteen maaperän pilaantumisesta ei ole tietoa. Kohde on määritelty lajiluokkaan ”Selvitystarve” mikä tarkoittaa, että maaperää mahdollisesti pilaava toiminta on loppunut, eikä maaperän tilasta ole tutkimustietoja. Maarakentamisessa tai maankäytön muutoksissa tulee ottaa yhteyttä valvontaviranomaiseen.

Lastujärven/Paturin ampumarata (KohdeID 100306885)

Ampumarata on toiminnassa. Kohderaportin mukaan alueella ei ole tehty PIMA-tutkimuksia. Kohde on määritelty lajiluokkaan ”Toimiva kohde” mikä tarkoittaa, että kohteessa harjoitetaan toimintaa, josta voi aiheutua maaperän pilaantumista. Maarakentamisessa tai maankäytön muutoksissa tulee ottaa yhteyttä valvontaviranomaiseen.

Kuva 19. Pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet kartalla (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

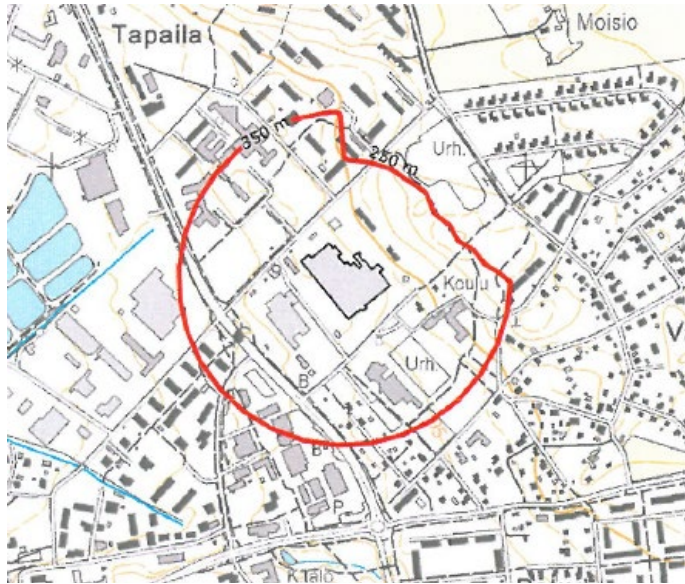
Ammoniakki

Janakkalassa on laadittu ammoniakin leviämismallinnus vuonna 2013 koskien suunnittelualueen lähistöllä sijaitsevaa Suomen Nestlé Oy:n jäätelötehdasta (Ramboll). Tarkastelun kohteena oli tehdasta ympäröivä Janakkalan kunnan Turengin keskusta-alue – sen olemassa oleva ja suunniteltu maankäyttö. Selvitys on tehty silloisen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten yleis- ja asemakaavojen vaikutusten arviointia silmällä pitäen. Selvitystarve oli noussut esille lausunnoissa, kirjeenvaihdossa ja neuvotteluissa Janakkalan kunnan ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) välillä vuonna 2012 koskien Aavalinnan asemakaavamuutosta ja Turengin itäosan yleiskaavan selvitystarpeita. Selvityksessä todetaan, että ammoniakille ei ole asetettu kiinteitä suojaetäisyyksiä lainsäädännössä. Selvityksen tavoitteena oli tarkastella keskustan alueelle suunniteltuihin asemakaavamuutoksiin ja myös osayleiskaavoitukseen liittyviä turvallisuusriskejä kaava-alueilla ja ympäristössä sekä tehdä perusteltu esitys riskit huomioivista rakentamisen suojaetäisyyksistä.

Selvityksessä on kuvattu laadinnan aikainen maankäyttö ja huomioitu sen aikaiset Turengin itäosan osayleiskaavan tavoitteet, jolloin suunnittelualue käsitti vielä Moisioin urheilukentän, minkä tilalle tavoiteltiin asuinrakentamista. Nyt Moisioin urheilukenttä ei kuulu enää suunnittelualueeseen.

Selvityksen johtopäätösten mukaan laskentaan valittujen skenaarioiden ja niiden seurausvaikutusten leviämismallinnuksen perusteella on esitetty ehdotukset terveysvaikutuksen suojaetäisyyksiksi, mitkä perustuvat selvityksessä matemaattisella leviämismallilla laskettuihin tuloksiin. Herkkiin kohteisiin (mm. vanhainkodit, sairaalat, koulut) ehdotamme suojaetäisyydeksi pohjoisen ja koillisen suuntaan 250 m, muihin ilmansuuntiin 350 m. Suojaetäisyyksien määrittämisessä on leviämismallitulosten lisäksi otettu huomioon ammoniakkikylmälaitoksen riskienhallintatoimenpiteet, arvioitu onnettomuuden todennäköisyys sekä ympäröivän maaston, metsän ja rakennusten estevaikutukset. Nämä pienentävät onnettomuuden seurausvaikutuksia. Muiden kuin herkkien kohteiden suojaetäisyydeksi esitetään pohjoisen ja koillisen suuntaan 150 metriä, muihin suuntiin 200 metriä.

Alueelle suunnitellut uudet asuinalueet sijaitsevat tehtaasta noin 500–600 metrin etäisyydellä koilliseen. Tehtaan ja uusien asuinalueiden välissä on toteutuneita asuinalueita.

Kuva 20. Ote selvityksestä. Ison ammoniakivuodon perusteella herkkien kohteiden suojaetäisyydet (Ramboll, 2013).

3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila.

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon Harvialan osayleiskaavan suunnittelussa.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyvin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Yleiskaava täydentää ja tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet asuinalueet tukeutuvat olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten taajama-alueella lähellä Turengin keskustan palveluita ja kouluja. Uudet asuinalueet mahdollistavat yhä monipuolisemman tonttitarjonnan ja rakentumisen myötä lisääntyvän väestönkasvun, mikä toteutuessaan lisää kunnan elinvoimaa. Palveluiden näkökulmasta alue tukeutuu pääasiassa Turengin

keskustan palveluihin. Uusille asuinalueille voidaan tarvittaessa suunnitella myös asumista tukevia palvelukortteleita. Kaavalla pyritään edistämään kestävien liikkumismuotojen käyttöä, osoittamalla uusia ja parannettavia kevyen liikenteen väyliä. Lisäksi pyritään parantamaan näiden ja ulkoilureittien kytkeytymistä toisiinsa, mikä parantaa mm. virkistysalueiden saavutettavuutta.

2. Tehokas liikennejärjestelmä:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Kaava tukeutuu pääasiassa olemassa oleviin liikenneväyliin, mutta mahdollistaa myös uusien liikenneväylien toteuttamisen. Tavoitteena on parantaa alueen liikennejärjestelmää ja liikenneturvallisuutta. Kaava mahdollistaa myös uusien kevyen liikenteen väylien toteuttamisen. Lisäksi osoitetaan nykyisten väylien tunnistetut kehittämistarpeet.

3. Terveellinen ja turvallinen ympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Kaavalla pyritään varautumaan ilmastonmuutokseen ja siihen sopeutumiseen, siten kuin se yleiskaavatasolla on mahdollista. Kunnassa on toteutettu alustava hulevesitulvariskien kartoitus, minkä perusteella alueella ei arvioida olevan merkittävää hulevesitulvariskiä. Lisäksi on toteutettu hulevesiselvitys. Myllyoja jätetään rakentamisalueiden ulkopuolelle, jotta alueelle voidaan tarvittaessa suunnitella ja toteuttaa esimerkiksi luontopohjainen hulevesijärjestelmä (hulevesikosteikko). Kaavassa huomioidaan ympäristön häiriötekijät, kuten PIMA-riskikohteet ja liikennemelu. Alueelle ei ole suunnitteilla merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Kaavalla turvataan luontoselvityksen mukaisten erityisten luontoarvojen säilyminen tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä. Kaavalla turvataan myös laajan virkistysalueen säilyminen ja parannetaan viheralueverkostoa. Samalla turvataan ekologisten yhteyksien säilymistä, mikä huomioidaan virkistysalueiden lisäksi viheryhteystarpeilla sekä jättämällä riittävästi vapaita alueita uusien asuinalueiden välille.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Alueella ei ole voimajohtolinjoja eikä alue ole potentiaalista uusiutuvan energiatuotannon aluetta. Kaava mahdollistaa uusiutuvan energian hyödyntämisen kuitenkin esimerkiksi kiinteistökohtaisesti.

3.2 Seudulliset yleistavoitteet**Maakuntakaavan tavoitteet**

Suunnittelualue on maakuntakaavassa osoitettu pääasiassa taajamatoimintojen reservialueeksi (AR), sekä virkistys-, retkeily- tai ulkoilualueeksi (V). Lisäksi maakuntakaavassa on merkintä pohjavesialueesta ja arvokkaasta geologisesta muodostumasta (ge). Maakuntakaavan merkinnästä poiketen alueella ei ole enää luokiteltuja pohjavesialueita.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Kaavalla edistetään maakuntakaavan mukaisia tavoitteita, tarkentaen sen merkintöjä.

Janakkalan rakennemallin tavoitteet

Janakkalan rakennemallissa 2030+ suunnittelualue on osoitettu asunto- ja virkistysalueen laajenemisalueeksi.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050:

Kaavalla edistetään rakennemallin mukaisia tavoitteita, tarkentaen sen merkintöjä.

3.3 Kunnan tavoitteet

Päätavoitteena on osoittaa asuinrakentamisen laajenemisalueet ja samalla osoittaa ja turvata alueelle riittävät viher-/virkistysalueet. Lisäksi osoitetaan nykyisten pääliikenneväylien kehittämistarpeet ja uusia pääliikenneväyliä (ml. kevyen liikenteen väylät).

Tavoitteena on suunnitella alueen maankäytön kokonaisuus yleispiirteisellä tasolla, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet asuinalueet, pääliikenneväylät ja

niiden mahdolliset kehittämistarpeet sekä virkistysalueet, pääulkoilureitit ja tunnistetut ulkoilureittitarpeet. Yleisenä tavoitteena on luoda edellytykset kunnan väestönkasvulle. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava on tarkoitus laatia oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa. Lastujärven ranta-alueiden osalta kaavan on tarkoitus toimia myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (Akl 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikkojen määrä perustuu rantamitoitukseen.

Kaavoituksessa keskeisiä selvitettäviä asioita ovat:

- Uudet asuinalueet
- Liikenneväylien kehittämistarpeet ja uudet pääväylät (ml. kevyt liikenne)
- Viher- ja virkistysalueet (virkistysalueverkosto)
- Ulkoilureittitarpeet
- Luontoarvot
- Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen

3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet

Uudet asemakaavoitettavat asuinalueet

Tavoitteena on osoittaa uudet asemakaavoitettavat asuinalueet. Alueet sijoittuvat pääasiassa kunnan omistamille maa-alueille. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Tarkempi rakentamisalue, varsinainen rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten viheralueet, puistot ja liikenneväylät suunnitellaan asemakaavalla.

Lomarakentaminen

Alueella on vain yksi lomarakennuspaikka. Rantamitoituksen perusteella kiinteistöllä on oikeus myös toiselle rakennuspaikalle. Näin ollen kiinteistölle osoitetaan olemassa oleva ja uusi lomarakennuspaikka. Tavoitteena on, että rakentamislupien myöntäminen näille rakennuspaikoille on mahdollista suoraan tämän yleiskaavan perusteella.

3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet

Alueelle ei kohdistu elinkeinorakentamiseen kohdistuvia tavoitteita. Uusille asuinalueille on mahdollista asemakaavalla suunnitella myös pienimuotoista elinkeinorakentamista, kuten asumista tukevaa palvelutoimintaa.

3.2.3 Liikennetavoitteet

Tavoitteena on kehittää alueen liikennejärjestelmää siten, että liikkumismahdollisuudet ja liikenneturvallisuus paranevat. Lisäksi pyritään vähentämään liikenteen ympäristöhaittoja (melu). Kaavassa on tarkoitus osoittaa nykyiset pääliikenneväylät ja kehittämistarpeet sekä uudet pääliikenneväylät (ml. kevyt liikenne). Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota koulureittien turvallisuuden parantamiseen.

Tavoitteena on osoittaa uusi kokoojakatu (Moisiontien jatke) uusien asuinalueiden välille. Lisäksi tavoitteena on osoittaa parannettavat kevyen liikenteen yhteydet ja uusia väyliä, ja

luoda edellytykset nykyaikaisten kävely- ja pyöräilyväylien jatkosuunnittelulle. Uusien asuinalueiden sisäinen katuverkko ja kevyen liikenteen väylät suunnitellaan asemakaavalla. Yleiskaavalla ei siis osoiteta kaikkia alueen nykyisiä liikenneväyliä.

3.2.4 Muut tavoitteet

Maa- ja metsätalousalueet

Tavoitteena on säilyttää yksityisomisteinen metsätalousalue Lastujärven länsirannalla ranta-asemakaavan mukaisesti sellaisenaan. Kauriinmaa-Lintuvuoren ulkoilualue säilyy metsäisenä, mutta alue osoitetaan kaavassa virkistykseen. Etenkin maatalous tulee vähentymään alueella, koska tavoitteena on mahdollistaa asuinalueiden laajentuminen nykyisten peltoalueiden tilalle. Peltoviljelyä voi kuitenkin jatkaa alueella toistaiseksi, kunnes alueita lähdetään asemakaavoittamaan ja rakentamaan.

Viher- ja virkistysalueet

Tavoitteena on osoittaa ja säilyttää alueella riittävä määrä viher-/virkistysalueita siten, että alueet yhdistyvät toisiinsa mahdollisuuksien mukaan, ja toteutuessaan muodostavat monipuolisen viheralueverkoston. Tavoitteena on osoittaa alueen pohjoisosassa oleva virkistys- ja ulkoilualue (Kauriinmaa-Lintuvuori) sellaisenaan. Tarkoitus on vahvistaa alueen virkistyskäyttöä mm. huomioimalla alueen hyvä saavutettavuus eri alueilta. Tällä parannetaan lähiluonnon saavutettavuutta eri alueilta ja pyritään tukemaan luonnon monimuotoisuutta. Kattava viheralueverkosto mahdollistaa myös monipuolisen ulkoilureittiverkoston kehittämisen.

Yleiskaavatasolla merkittävin keino varautua ja sopeutua ilmastonmuutokseen on pyrkiä turvaamaan yhtenäisen sini-viherrakenteen säilyminen/toteutuminen ja pyrkiä parantamaan sitä. Sini-viherrakenteella tarkoitetaan vesialueiden ja viheralueiden muodostamaa kokonaisuutta. Uusien asuinalueiden sisäiset viheralueet suunnitellaan asemakaavalla, joten ne täydentävät toteutuessaan yleiskaavassa osoitettavia viheralueita.

Pääulkoilureitit ja ulkoilureittitarpeet osoitetaan ohjeellisena. Voimassa oleva asemakaava ohjaa tarkemmin uusien reittien toteutusta. Niillä alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa, edellyttää reittien ja muiden virkistystä palvelevien toimintojen toteuttaminen tätä yleiskaavaa yksityiskohtaisemman suunnitelman laatimista.

Luonnonympäristö ja luontoarvot

Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen. Erityiset luontoarvot osoitetaan kaavakartalla suojelumerkinnöillä. Viher- ja virkistysaluetta koskevat tavoitteet kytkeytyvät myös luonnonympäristöön ja luontoarvoihin. Tavoitteena on turvata monipuolisten ja riittävien ekologisten yhteyksien säilyminen.

3.4 Osallisten tavoitteet

Osallisilta on saatu palautetta kaavoitusprosessin aikana aloitusvaiheessa vuonna 2011 ja luonnosvaiheessa vuonna 2012. Vanhoja palautteita ei kirjata osallisten tavoitteiksi, koska palautteiden saannista on yli 10 vuotta aikaa, ja suunnittelualueen rajaus ja tavoitteet ovat osin muuttuneet. Kaavoituksen jatkamisesta tiedotettiin kuulutuksella 23.1.2025, mikä ei johtanut osallisten yhteydenottoihin. Osallisten tavoitteet täydennetään myöhemmin, mikäli niitä saadaan. Tavoitteet ja toiveet pyritään ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

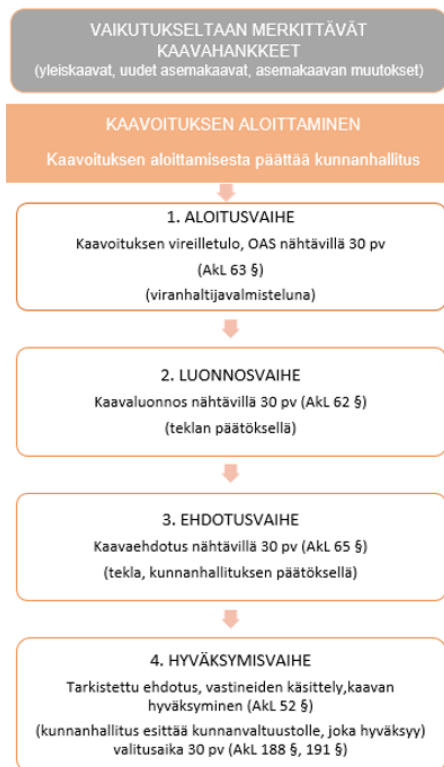
4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Kaavoitusprosessi

Kaavoitusprosessi on ollut käynnissä pitkään ja sen vuoksi kaavan aiemmat käsittelyvaiheet poikkeavat nykypäivän käytänteistä. Kaavoitus etenee voimassa olevien kaavoitusprosessien mukaisesti.

Kunnan voimassa olevat kaavoitusprosessit on otettu käyttöön 4.10.2023.

Yleiskaavoituksessa noudatetaan vaikutuksiltaan merkittävien kaavahankkeiden prosessia. Kaavoitus etenee vaiheesta riippuen teknisen lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksellä.

Kuva 21. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta.

4.2 Kaavoituksen käynnistäminen

Kaavoituksen aloituspäätös, vireilletulo ja OAS:n nähtäville asettaminen käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 14.12.2010 § 133. Kunnanhallitus päätti käynnistää kaavoituksen ja asettaa OAS:n nähtäville 17.1.2011 § 12.

4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

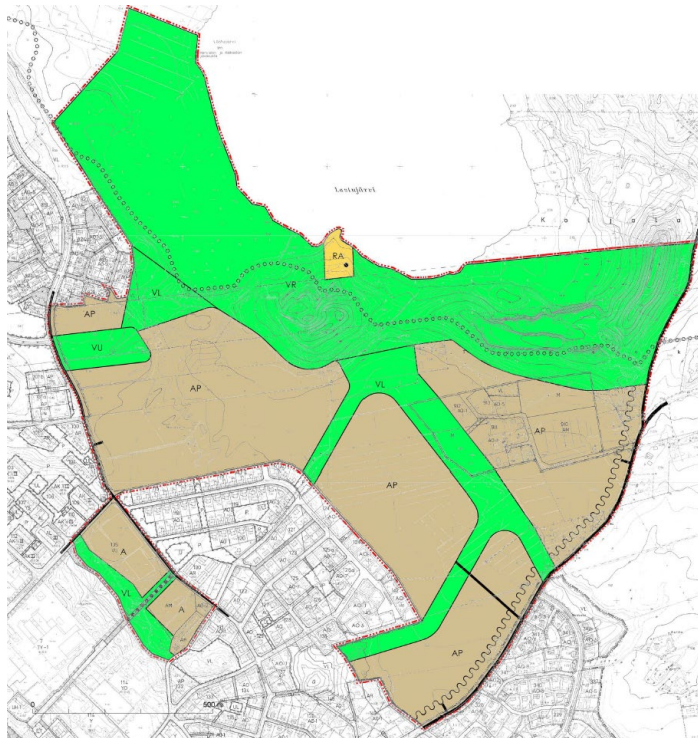
Kaavan vireilletulosta on tiedotettu kuulutuksella 20.1.2011. Lisäksi maanomistajia on tiedotettu vireilletulosta samaan aikaan kirjeitse. Aloitusvaiheen kuulemisaikana OAS pidettiin nähtävillä 20.1.–11.2.2011. Yhtä aikaa yleiskaava-aineiston kanssa nähtäville asetettiin suunnittelualueeseen kuuluva Kyteri 1 asemakaava. Yleisötilaisuus pidettiin kunnantalolla 9.2.2011, jolloin esiteltiin kaavojen suunnittelun tavoitteita ja alustavaa sisältöä sekä aikataulutusta. Aloitusvaiheen kuulemisaikana OAS:sta saadut palautteet ja vastineet käsiteltiin teknisessä lautakunnassa 15.3.2011 § 27. OAS:sta saatiin teknisen lautakunnan

pöytäkirjan mukaan 7 mielipidettä. Silloin maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämä kaavan 1. viranomaisneuvottelu järjestettiin 21.12.2010, jolloin ei ilmennyt estettä kaavan laatimiseksi.

4.4 Luonnosvaihe

Luonnosvaihe 2012

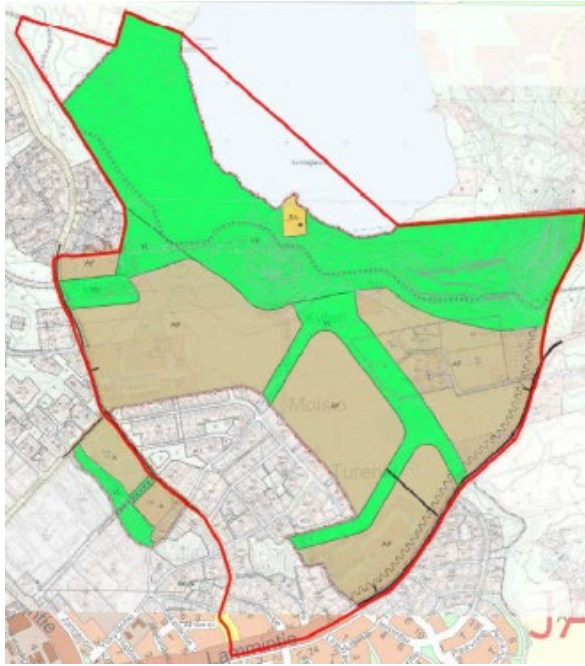
Kaavaluonnosvaihtoehtoja oli 3, joista päätettiin valita Ve 3 "Kentät uusiksi – matalaa profiilia". Samalla valittu versio päätettiin asettaa nähtäville (tekninen lautakunta 14.6.2011 § 61, kunnanhallitus 22.8.2011 § 205). Valittu kaavaluonnos pidettiin nähtävillä 31.10.–30.11.2012. Luonnosvaiheen esittelytilaisuus pidettiin Turengin kirjastolla 12.11.2012. Kunnan arkiston mukaan viimeisin viranomaisneuvottelu pidettiin 25.11.2014. Tämän jälkeen kaavoitus on keskeytynyt.

Kuva 22. Ote vuonna 2012 nähtävillä olleesta kaavaluonnoksesta.

Luonnosvaihe 2025

Kunta järjesti viranomaisneuvottelun 12.12.2024, jossa keskusteltiin kesken jääneen Turengin itäosan osayleiskaavoituksen jatkamisesta. Neuvottelussa päädyttiin siihen, että kaavoitusta voidaan jatkaa luonnosvaiheesta, laatimalla uudet luonnosvaiheen aineistot. Kaavoituksen jatkamisesta tiedotettiin kuulutuksella 23.1.2025. Kunnanhallitus päätti suunnittelualueen muuttamisesta ja kaavan nimen muutoksesta 31.3.2025 § 75. Kaavan nimeksi päätettiin muuttaa Moisio-Kyterin osayleiskaava ja aluerajausta muutettiin siten, että alueen pinta-ala on noin 213 hehtaaria. Moisio kenttä ei kuulu enää suunnittelualueeseen.

Kuva 23. Kunnanhallituksen 31.3.2025 § 75 päättämä suunnittelualue suhteessa vuoden 2012 kaava-alueeseen/kaavaluonnokseen.

Luonnosvaiheen aineistot asetetaan nähtäville teknisen lautakunnan päätöksellä (x.x.xxxx § xx). Luonnosvaiheen aineistot pidetään nähtävillä vähintään 30 päivää, jolloin siitä on mahdollista lausua ja jättää mielipide. Nähtäville tulosta tiedotetaan erikseen.

Tämä kohta täydennetään luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen.

4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset

Täydennetään myöhemmin.

4.6 Ehdotusvaihe

Täydennetään myöhemmin.

4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Täydennetään myöhemmin.

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS

5.1 Yleiskuvaus

Maankäyttöratkaisun kuvausta päivitetään ja tarkennetaan kaavan hyväksymiseen asti. Kuvausta täydennetään ehdotusvaiheessa kaavamerkinnöillä. Kuvaus on laadittu kaavaluonnoksen pohjalta.

Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050 laaditaan oikeusvaikutteisena, eli voimaan tullessaan kaava ohjaa asemakaavoitusta, muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja rakentamista. Yleiskaava ei vaikuta asemakaavoitettuihin alueisiin, ellei asemakaavaa muuteta.

Kaava mahdollistaa maankäytön muuttumisen (mm. uudet asuinalueet ja viheralueet). Maankäyttöratkaisun toteutuessa alue muuttuu yhä enemmän rakennetuksi ympäristöksi ja asutus lisääntyy, mutta samalla virkistysalueverkosto vahvistuu. Uusia asuinalueita on osoitettu alueen keskiosaan, nykyisten peltoalueiden tilalle.

Kaavassa on osoitettu yleispiirteisesti kunkin alueen pääkäyttötarkoitus, ja ohjeellisia linjauksia. Esimerkiksi liikenteen osalta on osoitettu pääliikenneverkko (ei kaikkia alueen katuja) ja uusia/kehitettäviä yhteyksiä. Kaavassa osoitetun pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittua on muu rakentaminen ja toimenpiteet, jotka tukevat ja täydentävät pääkäyttötarkoitusta, ja ovat alueen toiminnan kannalta tarpeellisia. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi virkistysalueilla virkistystä palveleva rakentaminen ja pysäköinti. Asumista tukevia toimintoja ovat esimerkiksi palvelurakentaminen, sisäinen katuverkko sekä erilaiset viheralueet, kuten puistot ja urheilualueet. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaikkia yksittäisiä toimintoja ei esitetä kaavakartalla, vaan ne jätetään asemakaavalla suunniteltavaksi.

Kaavaratkaisussa on pyritty yhteensovittamaan mahdollisimman hyvin valtakunnalliset tavoitteet sekä seudulliset- ja kunnan tavoitteet. Osallisten mahdollisia tavoitteita ja toiveita ei vielä tiedetä, joten ne huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ehdotusvaiheessa. Maankäyttöratkaisun tavoitteena on luoda edellytykset toimivalle ja kestäväälle yhdyskuntarakenteelle.

5.2 Asuminen

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevat asuinalueet merkinnöillä AP ja AT (täysvärillä). Lisäksi on osoitettu uusia asuinalueita merkinnällä AP (valkoisella pohjalla). Uudet asuinalueet tukeutuvat olemassa olemaan rakenteeseen, ja ovat luontaisia asutuksen laajenemisalueita.

Kaavaratkaisu on luonteeltaan yleispiirteinen ja mahdollistava, ja luo hyvän pohjan alueiden asemakaavoitukselle ja muulle yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle. Yhtä alueen osaa lukuun ottamatta uudet asuinalueet ovat kunnan omistuksessa. Uusien asuinalueiden toteutuminen edellyttää kunnalta asemakaavan laadintaa ja taloudellisia investointeja mm. kunnallistekniikan rakentamista varten. Alueet eivät siis toteudu pelkän yleiskaavan pohjalta.

Kaavaratkaisussa on osoitettu lomarakennuspaikka merkinnällä RA/2 (täysväri). Täysi kohdemerkintä (musta pallo) osoittaa kaavan laatimishetkellä käytössä olevan rakennuspaikan ja avoin kohdemerkintä (musta, täysväritön pallo) osoittaa ohjeellisesti uuden lomarakennuspaikan. Kauttaviivan jälkeinen luku RA-merkinnän perässä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rantamitoituksen perusteella alueella on mahdollisuus yhteensä kahdelle rakennuspaikalle.

5.3 Liikenne

Kaavaratkaisu tukeutuu pääasiassa alueen nykyiseen pääliikenneverkkoon, minkä kautta liikenne jakaantuu muulle katuverkolle. Uusien asuinalueiden välille on osoitettu uusi pääväylä/kokoojakatu Moisiantieltä Lammintielle saakka, jonka toteuttamiseksi tulee laatia tarkempi suunnitelma. Lammintielle on siis osoitettu yksi uusi liittymä.

Kevyen liikenteen väylien osalta kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa oleva pääreitistö, sen kehittämistarpeet sekä uusia yhteystarpeita. Kaavaratkaisussa on huomioitu, että nykyiset ja uudet reitit kytkeytyisivät toisiinsa.

5.4 Palvelut

Kaavaratkaisussa ei ole osoitettu erikseen palvelualueita. Alueella toimii päiväkotia ja hoivakoti, mutta ne sijaitsevat asuinalueilla (Moisio 1 ja Kyteri 1). Uusille asuinalueille voidaan suunnitella asemakaavalla myös lisää palvelurakentamista, mutta niitä ei määritellä yleiskaavalla.

5.5 Työpaikka- ja yritysalueet

Kaavaratkaisussa ei ole osoitettu työpaikka- ja yritysalueita. Alueella ei ole varsinaisia yritysalueita. Uusille asuinalueille voidaan asemakaavalla suunnitella myös asumista palvelevia työpaikka-/palvelukortteleita, mutta niitä ei määritellä yleiskaavalla.

5.6 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia

Kaavaratkaisussa ei ole osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa ja energiaa palvelevia kohteita, kuten voimajohtoja tai vastaavia. Kaavaratkaisussa on osoitettu Paturin maankaatopaikka merkinnällä EJ.

5.7 Viher- ja virkistysalueet

Kaavaratkaisussa on osoitettu virkistysalueita (VL), pääulkoilureittejä (ei kaikkia asuinalueiden sisäisiä) ja ulkoilureittitarpeita siten, että toteutuessaan nämä muodostaisivat toimivan ja monipuolisen ulkoilureittiverkoston. Reittien sijainti on ohjeellinen. Uusille asuinalueille suunnitellaan asemakaavalla myös virkistys- ja viheralueita, jotka täydentävät yleiskaavassa osoitettuja toimintoja.

Kaavaratkaisussa on osoitettu Lastujärven uimaranta nykytilanteen mukaisesti.

5.8 Kulttuuriympäristö

Kaavaratkaisussa ei ole osoitettu rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai suojeltavia rakennuksia.

5.9 Luonnonympäristö

Kaavaratkaisussa on osoitettu erityisen arvokkaat luontoarvot luo-1 -merkinnöillä (4 kpl). Suojelumerkinnät perustuvat laadittuun luontoselvitykseen.

Lastujärven länsiranta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi merkinnällä M.

5.10 Muut

Kaavaratkaisussa on osoitettu pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet (2 kpl) mustalla huutomerkillä. Merkinnällä on osoitettu Paturin kaatopaikka ja ampumarata.

6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset vaikutukset sekä kaavan vaikutukset luonnonympäristöön ja ilmastoon, sekä lisäksi muut mahdolliset vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä tarkastellaan erityisesti kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuinalueiden toteutuminen vaikuttaa mm. yhdyskuntarakenteeseen ja lisääntyvä asutus lisää liikennettä. Uusien asuinalueiden rakentaminen/toteutuminen vaikuttaa myös kuntatalouteen. Kaavan vaikutukset ovat pääasiassa kunnan sisäisiä.

Vaikutuksia arvioidaan kattavammin ehdotusvaiheessa, kun lopullisempi kaavaratkaisu on selvillä.

6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavalla on vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen. Merkittävimmät muutokset liittyvät uusiin asuinalueisiin, virkistysalueisiin ja liikenneyhteyksiin. Uusia asuinalueita on pyritty osoittamaan riittävästi kaavan tavoitevuoteen 2050 saakka, mahdollistamaan kunnan väestönkasvu. Uusien asuinalueiden toteutuessa alueen yhdyskuntarakenne tulee tiivistymään ja eheytyvän nykytilanteeseen nähden. Uudet asuinalueet on osoitettu pääasiassa nykyisille peltoalueille, mikä on luontainen suunta asumisen laajentumiselle. Tällä tapaa asuinalueet ja virkistysalueverkosto tulevat kytkeytymään toisiinsa paremmin.

Kaavaratkaisussa osoitettujen maankäytön muutosten arvioidaan lisäävän alueen houkuttelevuutta ja elinvoimaa. Kaavaratkaisu mahdollistaa lisääntyvän asuinrakentamisen lisäksi myös viheralueverkoston lisääntymisen oleviin asuinalueisiin ja viheralueisiin kytkeytyen. Kaavaratkaisu parantaa toteutuessaan myös alueen liikennejärjestelmää, minkä arvioidaan sujuvoittavan liikkumista ja parantavan alueen saavutettavuutta eri liikkumismuodoin. Kaavaratkaisun arvioidaan lisäävän myös läheisten alueiden vetovoimaa. Kaavaratkaisun arvioidaan lisäävän kunnan elinvoimaa, mikä tukee myös alueen muuta kehittämistä entistä viihtyisämpänä elinympäristönä.

Kaavassa on kiinnitetty huomiota siihen, että viheralueita säilyy ja toteutuu riittävästi, ja että ne olisivat hyvin saavutettavissa ympäröiviltä alueilta. Viheralueet on pyritty mahdollisuuksien mukaan yhdistämään toisiinsa, mikä luo pohjan kattavalle viheralueverkostolle. Näin ollen alueelle on mahdollista suunnitella ja toteuttaa esimerkiksi monipuolinen ulkoilureittiverkosto, mikä lisää asumisviihtyvyyttä. Lisäksi kaavalla pyritään edistämään kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita painottaen turvallisuutta ja reittien jatkuvuutta sekä niiden kytkeytymistä viheralueisiin.

Kaavaratkaisu turvaa ja vahvistaa viheraluerakennetta. Kaavassa on osoitettu tarvittavat suojelumerkinnot erityisen arvokkaille luontoalueille. Lisäksi mm. viheralueilla ja ranta-alueilla edellytetään maisematyölupaa, jolloin puiden kaataminen ja maisen muuttuminen tapahtuu ohjatusti ja on hallitumpaa. Kattava viheralueverkosto ja suojelutoimet luovat pohjan luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

6.3 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen

Liikennevaikutukset

Kaavalla on vaikutuksia alueen liikenteeseen ja liikennejärjestelmään. Kaava mahdollistaa alueelle lisääntyvää asutusta, mikä lisää liikennettä sekä liikenneväylien kehittämisen ja uusien toteuttamisen. Vaikka uusien asukkaiden myötä liikenne tulee lisääntymään, sen arvioidaan kuitenkin jakautuvan suhteellisen tasaisesti, koska alueelle saavutaan ja poistutaan useista eri suunnista.

Kaavassa on osoitettu uusi kokoojakatu (Moisiontien ja Lammintien välille), joka yhdistää uudet asuinalueet toisiinsa. Tien on tarkoitus välittää ja kerätä liikenne tulevilta asuinalueilta. Uuden tien arvioidaan toteutuessaan mahdollisesti rauhoittavan Kekanahtien nykyistä läpiajoliikennettä. Kekanahtien on nykytilanteessa melko paljon liikennettä, koska tietä käytetään merkittävässä määrin myös läpiajoon. Tie on käyttöasteeseen nähden paikoin melko ahdas (leveys n. 6 m) ja erityisesti lumisena talvena tien ahtaus korostuu. Talvella kevyen liikenteen väylän käyttö saattaa paikoin estyä lumitilanteesta riippuen. Kekanahtien levenyttäminen ei ole nykytilanteessa mahdollista kaikkialla sen molemmiin puoliin muodostuneen rakentamisen vuoksi. Uusi kokoojakatu sen sijaan on toteutettavissa riittävällä tilavaruuksella. Kekanahtien sijaitsee myös monien koulureitin varrella, ja tie on ylitettävä. Näin ollen tien läpiajoliikenteen vähentyminen uuden kokoojakadun johdosta parantaisi osaltaan liikenneturvallisuutta alueella. Uuden tien vaikutukset Kekanahtien liikennemääriin riippuvat kuitenkin käyttäjien liikkumistottumuksista, joten läpiajon väheneminen Kekanahtien on epävarmaa.

Lisääntyvä liikenne aiheuttaa ympäristöönsä myös lisää liikennemelua, mikä riippuu mm. ajoneuvotyypistä, ajotavasta ja nopeudesta. Sähköiset ajoneuvot ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina, ja esimerkiksi alemmalla nopeudella ne eivät juurikaan aiheuta liikennemelua rengasmelua lukuun ottamatta. Kaavakartalla on osoitettu ohjeellinen meluvyöhyke Lammintien varrelle, mikä osoittaa meluntorjunnan tarpeen selvittämisen mm. asemakaavoituksessa.

Kokonaisuuden näkökulmasta kaavalla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia liikenteeseen, sillä liikennejärjestelmää pyritään parantamaan. Hyvät liikenneyhteydet ja lisääntyvä asutus edesauttaa joukkoliikenteen järjestämistä. Lisäksi hyvät kevyen liikenteen yhteydet voivat edesauttaa kävelyä ja pyöräilyä, mikä voi vähentää yksityisautoilun tarvetta. Kaavalla pyritään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kestävää ja turvallista liikkumista.

Tekninen huolto

Kaavalla on vaikutuksia myös teknisen huollon järjestämiseen. Uusille asuinalueille on rakennettava kadut ja muu kunnallistekniikka, kuten vesihuolto. Erityisesti paikallisen vesiyhtiön on varauduttava palvelemaan lisääntyvää rakentamista. Uusien alueiden rakentuminen edellyttää, että vesihuollon palveluverkosto laajennetaan kattamaan myös uudet kaava-alueet. Uudet asuinalueet sijoittuvat nykyisten verkostojen väliselle alueelle.

6.2 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin

Kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen sisäisiin palveluihin ja työpaikkoihin. Yleiskaavalla ei osoiteta uusia palvelualueita, mutta asumista tukevia palvelu- ja työpaikkakortteleita voidaan asemakaavalla suunnitella uusille asuinalueille. Kaavalla arvioidaan olevan lisääntyvän asutuksen myötä myönteisiä vaikutuksia myös lähistöllä oleville yrityksille, sillä lisääntyvä asuminen lisää myös erinäisten palveluiden kysyntää.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen näkökulmasta yleiskaavan mahdollistama lisääntyvä asuinrakentaminen lisää alueen väestömäärää, mikä kasvattaa todennäköisesti myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluiden kysyntää. Alueella sijaitsee tällä hetkellä yksi päiväkotia ja Turengin koulukeskus sijaitsee välittömässä suunnittelualueen lounaispuolella. Lisääntyvä asutus edellyttää palveluverkon tarkastelua jatkosuunnittelun yhteydessä asemakaavatasolla. Lisääntyvä lapsien ja nuorien määrä voi edellyttää päiväkotien ja koulun kapasiteetin laajentamista tai uusien päiväkotien sijoittamista alueelle. Asemakaavoituksessa tulee varmistaa, että ko. palveluita on riittävästi suhteessa lisääntyvään asutukseen.

6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavalla on vaikutuksia luonnonympäristöön kaavan mahdollistaman muuttuvan maankäytön johdosta. Yleiskaava aiheuttaa suoria ja epäsuoria vaikutuksia luonnonympäristöön. Suorat vaikutukset liittyvät erityisesti maankäytön muutoksiin, kuten rakentamiseen, mikä voi vaikuttaa heikentävästi luonnon monimuotoisuuteen tietyin paikoin ja muuttaa paikallisia ekosysteemejä. Toisaalta kaavan ohjaava vaikutus voi myös ennaltaehkäistä haittoja ja mahdollistaa luonnon ja ympäristön huomioimisen jo varhaisessa vaiheessa.

Kaavan aiheuttamia epäsuoria vaikutuksia voi ilmetä esimerkiksi lisääntyvän liikenteen, kasvavan asukasmäärän ja maankäytön muutosten kautta. Rakentaminen muuttaa elinympäristöjä ja vaikuttaa muun muassa eläinten liikkumismahdollisuuksiin. Toisaalta kaavassa on pyritty huomioimaan viheralueiden kytkeytyminen toisiinsa, mikä turvaa osaltaan hyvät liikkumismahdollisuudet jatkossakin. Kaavalla pyritään siis myös ennaltaehkäisemään haittoja mm. lajiston liikkumisen osalta, ja toteutuminen tulee varmistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Yleiskaava ei kuitenkaan yksinään riitä ratkaisemaan kaikkia luonnonympäristöön kohdistuvia paineita. Esimerkiksi ilmastomuutoksen vaikutukset voivat heikentää luonnonympäristöä ja kaavassa osoitettuja suojelukohteita kaavamääräyksestä huolimatta. Kaavan rooli on tunnistaa arvot ja ohjata maankäyttöä niin, että ympäristöriskit voidaan minimoida ja haittoja ennaltaehkäistä jo varhaisessa vaiheessa niin, että ilmastomuutoksen vaikutuksiinkin pystytään sopeutumaan mahdollisimman hyvin.

Kaavalla on tarkoitus myös, parantaa alueen viher- ja latvuspeitteisyyttä sekä suojella alueen erityisiä luontoarvoja. Vaikka kaava mahdollistaakin lisääntyvän rakentamisen, sijoittuu rakentamisalueet pääasiassa nykyisille peltoalueille, jotka ovat melko yksipuolisia elinympäristöjä. Pelloilla lajiston monimuotoisuus on rajallista verrattuna esimerkiksi metsäalueisiin, luonnontilaisiin niittyihin ja puutarhoihin. Asuinrakentamiseen liittyy oleellisesti myös viherrakentaminen, kuten viherpeitteisyyden, puuston ja istutusten sekä erinäisten luontopohjaisten hulevesiratkaisujen lisääminen. Näin ollen rakennettu ympäristö voi tarjota monipuolisempia elinympäristöjä verrattuna nykyiseen pelkkään peltoviljelyyn.

6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin

Kaava mahdollistaa uusien asuinalueiden rakentamisen nykyisten peltoalueiden tilalle, mikä tulee muuttamaan alueen maisemaa tältä osin merkittävästi. Tällä hetkellä jo rakentuneiden alueiden ja pohjoisosan metsäisen alueen välissä on avoin, maaseutumainen peltomaisema, joka muuttuu suljetummaksi rakennetuksi ympäristöksi uusien asuinalueiden myötä. Nykyiset avoimet ja paikoin laajat näkymät kaventuvat erityisesti Lammintien ja rakennettujen alueiden suunnasta katsottaessa.

Vaikka maiseman avoimuus kaventuu, tulee alueen viherpeitteisyys lisääntymään nykytilanteeseen nähden. Pelkän asuinrakentamisen lisäksi peltomaisemaa korvaavat vehreät piha-alueet, istutukset, katuviheralueet sekä uudet laajat viher- ja virkistysalueet, jotka parantavat paikallista viherympäristöä ja lisäävät alueen viihtyisyyttä. Kaavalla pyritään parantamaan viheralueverkoston jatkuvuutta ja viherpeitteisyyttä.

6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaavalla on vaikutuksia kulttuuriympäristöön lähinnä maiseman osalta. Alueella ei sijaitse merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai suojeltavia rakennuksia. Alue on muuttunut vuosien saatossa maaseudusta yhä enemmän taajamaksi, mikä on havaittavissa vanhoilta kartoilta ja historiallisista ilmakuvista. Alueella on vielä alueen historiaa huokuvaa maatilarakentamista Lastujärventien varrella ja Metsäpirtintien alueella. Yksi vanha maatila on purettu Moisio 1 asemakaava-alueelta. Kaava mahdollistaa alueen muuttumisen pientalovaltaiseksi alueeksi, jolloin kaikkien alueiden toteutuessa alueelle ei jää enää varsinaisia viljelyalueita.

6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen

Kaavalla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Lastujärven vesistölle tai sen tilaan. Lastujärven alueelle ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä, vaan alue säilyy virkistyskäytössä ja metsäisenä. Lisääntyvä asutus lisää todennäköisesti uimarannan käyttöastetta, millä voi olla vaikutusta vesistön tilaan. Alueella ei sijaitse enää luokiteltuja pohjavesialueita, joten pohjavedelle ei arvioida aiheutuvan erityistä haittaa tulevan rakentamisen myötä. Asemakaavalla suunnitellaan tarkemmin rakentamismahdollisuudet ja annetaan tarkemmat määräykset rakentamisen suhteen.

Kaavalla pyritään parantamaan alueen viher- ja latvuspeitteisyyttä, mikä on tärkeä osa hulevesien hallintaa ja haitallisten vesistövaikutusten lieventämistä. Asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee normien mukaisesti huomioida ja arvioida tarkemmin vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen.

6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Kaavalla on vaikutuksia maaperään, sillä lisääntyvä rakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti aina maankaivuuta. Alueelle on laadittu monia rakennettavuusselvityksiä vuosien saatossa, minkä perusteella yleinen rakennettavuus alueella on hyvä. Paikalliset maaperän ominaisuudet, rakennettavuus ja perustamistapa selvitetään tarpeen mukaan asemakaavoituksessa ja yksittäisissä rakennushankkeissa.

6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavalla on merkittäviä yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia kunnalle, jotka ilmenevät sekä tuloina että investointitarpeina. Myönteiset vaikutukset liittyvät tonteista saataviin tuloihin ja verotuloihin. Kaavan mukaisten uusien alueiden toteutuessa kunta saa tonteista tuloja sekä mm. uusien asukkaiden myötä lisää verotuloja. Hyötyjen realisoituminen edellyttää kuitenkin tasapainoista taloussuunnittelua, jossa uusien alueiden toteuttamiseen tarvittavat investoinnit kohdennetaan oikea-aikaisesti suhteessa kysyntään. Ennakoiva ja tarpeeseen perustuva investointisuunnittelu on keskeistä, jotta vältetään ylimitoitettu tai tarpeettoman aikaisin toteutettu kunnallistekniikka, joka voi lisätä kunnalle pitkäaikaisia ylläpitokustannuksia.

Kaavan mukaiset uudet asuinalueet lisäävät kunnan investointitarpeita erityisesti kunnallistekniikan, kuten katuverkon ja vesihuollon rakentamisen osalta. Alustavan arvion mukaan uusille alueille voi tulla yhteensä noin 900 uutta asukasta. Tähän vaikuttaa mm. alueen rakentamistehokkuus (rivitalot vs. pientalot) ja perhekoot.

Toisaalta kaavan vaikutukset voivat olla pitkällä aikavälillä myös kustannuksia vähentäviä, kun alueen yhdyskuntarakenne tiivistyy nykyiseen nähden. Esimerkiksi olemassa olevan kunnallistekniikan hyödyntäminen ja uusien alueiden kytkeytyminen jo rakennettuun ympäristöön voivat vähentää asukaskohtaisia investointi- ja ylläpitokuluja. Kaavan taloudelliset riskit liittyvät erityisesti rakentamisen kysynnän ja kunnan investointien kohtaamiseen. Jos uudet asuinalueet valmistuvat etuajassa suhteessa kysyntään, kunnalle voi syntyä ylimääräisiä kustannuksia vajaakäyttöisestä kunnallistekniikasta ja sen ylläpidosta. Taas vastaavasti, jos kysyntään ei pystytä vastaamaan oikea-aikaisesti, voi kunta menettää rakentajia, uusia asukkaita ja sitä kautta verotuloja. Kokonaisuudessaan kaavan taloudelliset vaikutukset riippuvat toteutuksen onnistumisesta, investointien ajoituksesta ja maankäytön tehokkuudesta. Hyvin suunniteltuna ja hallitusti toteutettuna kaavan mukaiset ratkaisut voivat parantaa kunnan taloudellista asemaa.

Kaavan arvioidaan lisäävän alueen houkuttelevuutta sekä vahvistavan alueen pitovoimaa, eli edistävän nykyisten asukkaiden, yritysten ja muiden käyttäjien viihtyvyyttä sekä halua pysyä alueella. Kaavan arvioidaan houkuttelevan alueelle lisää asukkaita ja mahdollisesti yrityksiä. Kaavan arvioidaan kasvattavan kysyntää rakennuspaikoista. Näin ollen kaavalla voi olla positiivisia vaikutuksia kuntataloudelle jo ennen kuin uusia rakentamisalueita aletaan tarkemmin suunnitella ja toteuttaa. Kaavan arvioidaan vahvistavan Janakkalan kunnan seudullista kilpailukykyä. Kaavan mukaisten uusien rakentamisalueiden myötä kuntaan voidaan saada huomattava määrä lisää vakituisia asukkaita.

6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisuuteen

Kaavan arvioidaan toteutuessaan edistävän asukkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuutta ja terveellisuutta. Kaavassa ei ole osoitettu merkittävää vaaraa aiheuttavia uusia toimintoja. Kaavalla pyritään edistämään kestävien liikkumismuotojen käyttöä, parantamalla liikkumismahdollisuuksia. Kaavalla on pyritty huomioimaan haitallisten ympäristövaikutusten vähentäminen, mikä tulee ottaa tarkemmin huomioon mm. asemakaavoituksessa. Kaavalla on pyritty luomaan edellytykset elinvoimaiselle ja viihtyisälle aluerakenteelle. Riittävien ja monipuolisten viheralueiden säilyminen ja lisääminen ovat tärkeässä roolissa myös terveystausta- ja näkökulmasta.

6.11 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia. Kaavalla pyritään parantamaan mm. asukkaiden/käyttäjien arkea ja hyvinvointia. Erityisesti monipuolisella viheralueverkostolla ja toimivammalla liikennejärjestelmällä arvioidaan olevan myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia. Hyvinvointia ja viihtyvyyttä parantaa toteutuessaan myös kattavat, toisiinsa kytkeytyvät viheralueet, jolloin lähiluontoon pääsee helpommin. Uusien asuinalueiden arvioidaan muiden kehittyvien toimintojen yhteisvaikutuksesta lisäävän osaltaan myös alueen yhteisöllisyyttä.

6.12 Vaikutukset ilmastoon

Kaavalla on vaikutuksia ilmastoon muuttuvan maankäytön johdosta. Ilmastovaikutusten arviointia on tehty kaavatason ja -tarkkuuden mukaisesti yleispiirteisellä tasolla.

Huomattava epävarmuustekijä arvioinnissa on yksityiskohtaisempien suunnitelmien puuttuminen, mutta vaikutuksia on pyritty arvioimaan alue- ja yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, energian sekä luonnonvarojen ja viherrakenteen näkökulmista. Kaavan ilmastovaikutukset kohdistuvat erityisesti olennaisesti muuttuville alueille.

Arvioinnin tukena on käytetty kokonaisvaltaiseen ilmastovaikutusten arviointiin tarkoitettua KILVA (kaavan ilmastovaikutusten arviointi) -työkalua, joka on ELY-keskuksen ylläpitämä. Työkalu on tarkoitettu käytettäväksi kaavatasojen ratkaisuihin sekä muihinkin yhdyskuntarakennetta ohjaaviin suunnitelmiin ja päätöksiin. Työkalu on luonteeltaan yleispiirteinen ja sen antamat tulokset perustuvat annettuihin vastauksiin toimien lähtökohtana tarkemmille selvityksille ja suunnittelulle. KILVA -työkalun mukaan kaavan vahvuutena on, että kaavan ilmastokestävyys painottuu luonnonvarojen käytön minimointiin, kestävän elämäntavan mahdollistamiseen, kulutuspäätösten minimointiin sekä ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseen.

Yleiskaavalla ei ole suoraa vaikutusta ilmastoon, mutta erilaisten toimintojen mahdollistamisen kautta sillä on välillinen vaikutus. Kaavassa osoitetut uudet asuinalueet tukeutuvat olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten lähellä olemassa olevia liikenneväyliä. Kaavalla pyritään edistämään kestävää liikkumista parantamalla kävely- ja pyöräily-yhteyksiä. Kaavan mahdollistama tiiviimpi, yhtenäisempi aluerakenne parempine yhteyksineen voisi vähentää osaltaan päivittäistä autolla liikkumisen tarvetta, sillä Turengin keskustan palvelut sijaitsevat hyvin lähellä.

Kaavassa osoitetut viher-/virkistysalueet ja näiden kytkeytyvyys toisiinsa edistävät osaltaan ilmastomuutokseen sopeutumista. Uusilla asuinalueilla tulee huomioida riittä viher- ja latvuspeitteisyys, sillä puusto ja muu kasvillisuus auttavat tasaamaan lämpötilojen vaihtelua, suojaavat paahteelta ja tuulelta sekä vähentävät mahdollisista rankkasateista aiheutuvia tulvariskejä, tehostamalla sadevesien imeytymistä ja haihduntaa.

7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

Osayleiskaava rakentamisluvan myöntämisen perusteena ranta-alueella (AKL 72 §, RakL 51 §)

Kunta voi myöntää rakentamisluvat ranta-alueella osayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueilla (RA).

Oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan (AKL 42 §)

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, että toimenpiteillä ei vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin AKL 42.1 §:ssä tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Rakentamis- ja toimenpiderajoitukset (AKL 43 §, RakL 50 § ja 53 §)

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Yleiskaavassa voidaan

myös määrätä, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus).

Rakentamislupaa rakennuskohteen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus). Haittaa arvosteltaessa ei oteta huomioon omistussuhteissa yleiskaavan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten.

Yleiskaava-alueen ranta-alueella ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus).

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia, eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaavan mukaista maankäyttöä voidaan alkaa edistämään, kun kaava on saanut lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla rakentaminen edellyttää asemakaavan laadintaa ja voimaantuloa.

Kunta omistaa pääasiassa ne alueet, jotka on osoitettu uusiksi asuinalueiksi.

Yksityisomisteisten alueiden osalta maankäytön muuttuminen edellyttää neuvotteluita.

Yksittäisen rakentamisluvan lisäksi voidaan edellyttää sijoittamisen edellytysten tarkastelua (RakL 44–46 §).

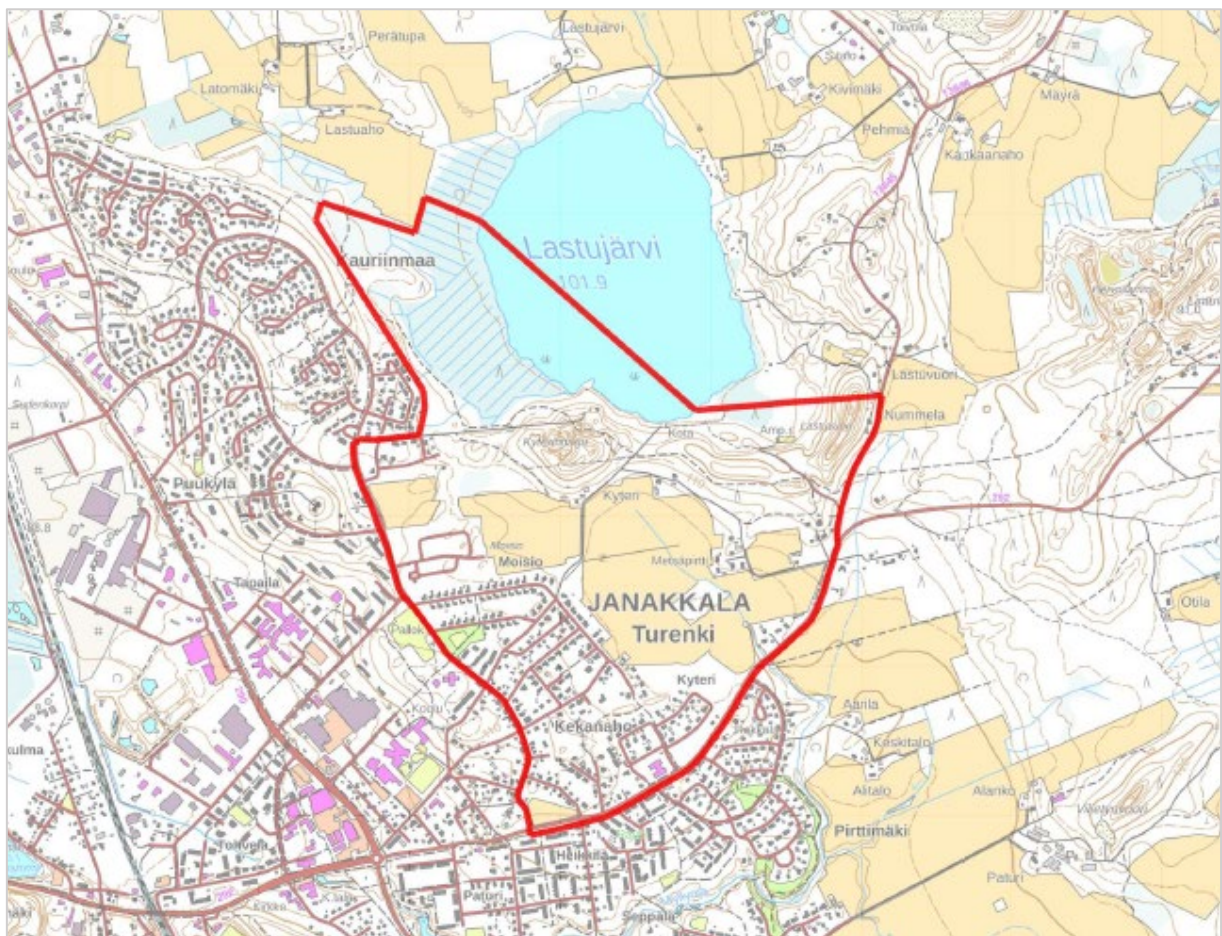
LIITE 1

MOISIO-KYTERIN OSAYLEIKKA-VA - LASTUJÄRVEN RANTA-ALUEIDEN EMÄTILASELVITYS												
Kaava-alueen osalta Lastujärven ranta-alueet muodostuvat yhteensä kolmesta (3) emätilasta. X = lakannut kiinteistö.												
EMÄTILA 1959	NIMI	REK. PVM	KIINTEISTÖTUNNUS JA NIMI	REK. PVM	TOD. RV (KM)	M. RV (KM)	MITOITUS	RP	KÄYTETTY RP	JÄLELLÄ	KAAVASSA	LISÄTIEDOT
914-421-6-40 (X)	UOTILA	20.10.1956			1,7	1,3		7	9	3	6	0 Oultain rannalla
			914-421-6-42 (X) UOTILA	7.7.1959								
			914-421-6-43 (X) RIIHKULMA	23.2.1962						1		kiinteistö 2 pöytä. Rantaan ulottuen osoitettu uusia asemakaavoitettavia osuinalueita. Rakennuspakkojen määrä ratkaistaan asemakaavalluksella. Päätälle 1 osoitettu olevan saunarakennuksen sijainti.
			165-412-6-43 RIIHKULMA	1.1.1967								asemakaava, ei rannalla
			914-421-6-44 (X) ETAPPI	23.2.1962								
			165-412-6-44 ETAPPI	1.1.1967								ei rantaa
			914-421-6-45 (X) TERRA	23.2.1962								
			914-421-6-51 (X) VISARINNE	30.12.1966								ei rantaa
			165-412-6-51 VISARINNE	1.1.1967								
			914-421-6-52 (X) TERRA	30.12.1966								
			165-412-6-52 TERRA	1.1.1967								
			914-421-6-46 (X) UOTILA	23.2.1962								
			165-412-6-46 (X) UOTILA	1.1.1967								
			Kiinteistö 6-73-6-134	5.11.1985								Kaurinmaan tontteja
			165-412-6-135 (X) UOTILA	5.11.1985								
			165-412-6-140 (X) UOTILA	13.11.1987								
			165-412-1-188 (X) Harviala	22.5.2021								
			Kiinteistö 1-189-1-209 ja 4-184	2021-2025								UPM:n maista lohkoja kiinteistöjä, mitä yhdistetty. Rakennuspakkoja muilla vesistöillä
			165-412-21-0 (X) KAURINMAA	13.11.1987								
			Kiinteistö 21-1-21-9	10.6.1988								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-10 (X) KAURINMAA	10.6.1988								
			Kiinteistö 21-11-21-43	13.1.1989								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-44 (X) HAVUKAARRE 8	13.1.1989								
			165-412-21-139 RETUPERÄNKUJA 23	6.4.1990								
			165-412-21-142 HAVUKAARRE 8	6.4.1990								
			165-412-21-45 HAVUKAARRE 10	13.1.1989								
			165-412-21-46 (X) RETUPERÄNKUJA 21	13.1.1989								
			165-412-21-139 RETUPERÄNKUJA 23	6.4.1990								
			165-412-21-143 RETUPERÄNKUJA 21	6.4.1990								
			165-412-21-47 RETUPERÄNKUJA 19	13.1.1989								
			165-412-21-48 (X) HAVUKAARRE 1	13.1.1989								
			165-412-21-138 HAVUKAARRE 1A	6.4.1990								
			165-412-21-144 HAVUKAARRE 1	6.4.1990								
			165-412-21-49 (X) HAVUKAARRE 3	13.1.1989								
			165-412-21-145 HAVUKAARRE 3	6.4.1990								
			Kiinteistö 21-50-21-63	13.1.1989								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-64 (X) KAURINMAA	13.1.1989								
			Kiinteistö 21-65-21-67	26.6.1989								Kaurinmaan-Alangon tontteja
			165-412-21-68 (X) KAURINMAA	22.6.1989								
			Kiinteistö 21-69-21-140	6.4.1990								Kaurinmaan-Alangon tontteja
			165-412-21-141 (X) KAURINMAA	6.4.1990								
			165-412-21-146 (X) KAURINMAA	18.7.1991								
			Kiinteistö 21-147-21-156	4.8.1992								Kaurinmaan tontteja
			Kiinteistö 32-0-33-0	4.8.1992								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-157 (X) KAURINMAA	4.8.1992								
			165-412-21-158 (X) KAURINMAA	15.8.1995								
			165-412-21-159 EINIÖNKULMA 4	3.9.1996								
			165-412-21-160 (X) KAURINMAA	3.9.1996								
			Kiinteistö 21-163-21-169	30.9.1998								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-170 (X) Kantokaarre 6	30.9.1998								
			165-412-21-239 Kantokaarre 6	6.9.2006								
			165-412-21-240 KAURINMAA	6.9.2006								
			165-412-5-1	13.9.2016								
			Kiinteistö 21-241-21-247	2007-2008								Kaurinmaan tontteja
			165-412-5-104 Seonlitty	8.2.2007								
			165-412-21-179 (X) KAURINMAA	30.9.1998								
			165-412-21-180 Kaukoma	18.2.1999								
			165-412-21-181 Autotilo	18.2.1999								
			165-412-21-182 (X) KAURINMAA	18.2.1999								
			Kiinteistö 21-183-21-211	25.3.1999								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-212 (X) KAURINMAA	25.3.1999								
			Kiinteistö 21-213-21-237	13.4.2000								Kaurinmaan tontteja
			165-412-21-238 (X) KAURINMAA	13.4.2000								
			165-412-34-0 PAINOTIE 4	15.8.1995								
			165-412-28-0 (X) KOLJALANTIE 2	6.4.1990								
			165-412-28-1 KOLJALANTIE 2	17.12.2008								
			165-412-25-0 VEHOLSENKAARRE 14	26.6.1989								
			165-412-1-209 /0 HARVIALA	14.1.2025								Rannalla, palsto 10 ranta-asemakaavoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloudelle. Suunnitteluvuoden ulkopuolella 3 rakennuspakkaa. Kiinteistöjä yhdistetty 1/2025.
914-421-6-25 (X)	MÄNTYMÖKKI	31.12.1946			0,3	0,24		7	2	1	1	2 Kokonaan rannalla
165-412-7-36 (X)	METSÄ-HALTIA	5.11.1953	165-412-6-25 MÄNTYMÖKKI	1.1.1967						1	1	2 Lomarakennuspakkaa, rannalla
				20.10.1966	0,2	0,19		7	1	1	0	0 Oultain rannalla
			165-432-7-52 (X) TOPANKÄRKI	26.1.1970								
			165-432-7-54 (X) TURSO	3.7.2008								
			165-432-16-14 Tumela	26.12.2009						1		
			165-432-5-106 TUME	26.1.1970								
			165-432-7-55 TOPANKÄRKI	20.10.1966								
			165-432-7-53 (X) METSÄ-HALTIA	14.10.1976								
			165-432-7-63 KUNTOSARKA	27.9.1991								
			165-432-7-64 (X) METSÄ-HALTIA	27.9.1991								
			165-432-7-78 SUOMETSÄ	27.9.1991								
			165-432-7-79 (X) METSÄ-HALTIA	4.8.1992								
			165-432-7-81 VESITORININKAARI 16	4.8.1992						1		
			165-432-7-82 VISAKAARRE 1	4.8.1992								
			165-432-7-83 (X) METSÄ-HALTIA	4.8.1992								
			Kiinteistö 7-90-7-93-7-111	22.10.2019								Kaurinmaan tontteja
			165-432-17-87 KAURINMAA	22.5.1999								
			165-432-17-96 Vesitorininkaa 14	21.1.2005								
			165-432-17-98 Vesitorininkaa 5	28.12.2006								
			165-432-876-1 MYT. VESIALUE	8.1.1988								Uimarannan hoidolla oleva yhteinen vesialue.
			165-432-7-87 METSÄ-HALTIA	22.5.1999								Kunnan ulimaranta/vierästäysaluetta. Kota rannalla.

Moisio-Kyterin osayleiskaava

Luonnosvaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelma

28.10.2012, 26.11.2024, 30.4.2025

Janakkalan kunta

Kunnanvirasto

Juttilantie 1

14200 Turenki

Puh. (03) 68 011

kirjaamo@janakkala.fi

www.janakkala.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA.....	1
2. SUUNNITTELUKÄYTÄVÄ JA TAVOITTEET	1
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	1
4. SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA	4
5. SELVITYKSET	6
6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	7
7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS	8
8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU.....	9

YHTEYSTIEDOT

Yleiskaavan suunnittelusta vastaavat Janakkalan kunnan teknisen toimen kaavoitus: yleiskaavasuunnittelija Sonja Tanner ja maankäyttöpäällikkö Piia Tuokko.

Yhteystiedot

yleiskaavasuunnittelija Sonja Tanner
sonja.tanner@janakkala.fi
puh. 03 680 1335

Aineistopyynnöt

suunnitteluavustaja Kaisu Lehtinen
kaisu.lehtinen@janakkala.fi
puh. 03 680 1342

Kaavoituksen nettisivut: <https://www.janakkala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/>

Aineistot julkaistaan nähtäville erikseen ilmoitettuina ajankohtina kunnantalon ilmoitustaululle, os. Juttulantie 1, 14200 Turenki ja kunnan nettisivuille:
<https://www.janakkala.fi/ajankohtaista/> (Kuulutukset).

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:n edellyttämänä kaavoitusprosessiin kuuluvana asiakirjana. Sen päätehtävinä ovat kaavoituksen tarkoituksesta, tavoitteista ja etenemisestä tiedottaminen sekä perustietojen esittely riittävän vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan kunnan kaavoituksen nettisivuilla ja sitä tarkennetaan tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä. Tiedottaminen aineistojen nähtävillä asettamisesta tapahtuu kuulutuksin ja kirjeitse. Vuorovaikutus on mahdollista ensisijaisesti ottamalla yhteyttä kaavoitukseen.

2. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Päätavoitteena on osoittaa asuinrakentamisen laajenemismahdollisuudet, turvata alueelle riittävät viher- ja virkistysalueet sekä osoittaa nykyisten liikenneväylien kehittämistarpeet ja uudet liikenneväylät. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan rakennettavat alueet, pääliikenneväylät, virkistysalueet ja muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset. Yleiskaava toteuttaa osaltaan kunnan maankäytön strategiaa mm. asumiseen liittyen. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä ja ne kuvataan tarkemmin kaavaselostuksessa.

Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, noudattaen alueidenkäyttölain yleiskaavoituksesta annettuja säädöksiä. Tämä tarkoittaa mm. kaavan sisältövaatimusten, vuorovaikutusmenettelyn, selvitysten ja vaikutusten arvioinnin riittävää tasoa. Työhön liittyy tällöin myös osallisten vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen ja viranomaisyhteistyö. Oikeusvaikutteista yleiskaavaa noudatetaan ohjeena laadittaessa yksityiskohtaisempia maankäytön suunnitelmia.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) ja rakentamislaki (RAKL) sekä näitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Kaavan laadintaa ohjaavat lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmät tasot, eli valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava. Lisäksi laadintaa ohjaavat muut maankäytön suunnitelmat, kuten rakennemallit, voimassa olevat yleis- ja asemakaavat, selvitykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Kaikki edellä mainitut toimivat suunnittelun lähtökohtina, vaikuttaen osaltaan kaavan maankäyttöratkaisuun.

Kaavaa on aloitettu laatimaan ensimmäisen kerran jo 2000-luvun alkupuolella. Työ ei kuitenkaan tuolloin edennyt käynnistämisvaihetta pidemmälle. Suunnittelualue oli laajempi (n. 450 ha), käsittäen alueita myös Hausjärventielle saakka. Kaavoitusta jatkettiin myöhemmin 2010-luvulla. Työ kuitenkin keskeytyi tuolloin luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen. Viimeisiä neuvotteluja käytiin vuonna 2014. Suunnittelualue oli aiempaa pienempi (n. 170 ha), eikä käsittänyt enää alueita Hausjärventielle saakka.

Keskeytymisestä lähtien kaava on kuulunut kunnan vireillä oleviin kaavahankkeisiin, ja ollut yksi kaavoituskatsauksen työkohteista.

Kunta järjesti viranomaisneuvottelun 12.12.2024, jossa keskusteltiin kesken jääneen Turengin itäosan osayleiskaavoituksen jatkamisesta. Neuvottelussa päädyttiin siihen, että kaavoitusta voidaan jatkaa luonnosvaiheesta, laatimalla uudet luonnosvaiheen aineistot. Kaavoituksen jatkamisesta tiedotettiin kuulutuksella 23.1.2025. Kunnanhallitus päätti suunnittelualueen muuttamisesta ja kaavan nimen muutoksesta 31.3.2025 § 75. Kaavan nimeksi päätettiin muuttaa Moisio-Kyterin osayleiskaava ja aluerajausta muutettiin siten, että alueen pinta-ala on noin 213 hehtaaria. Moisio-kenttä ei kuulu enää suunnittelualueeseen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

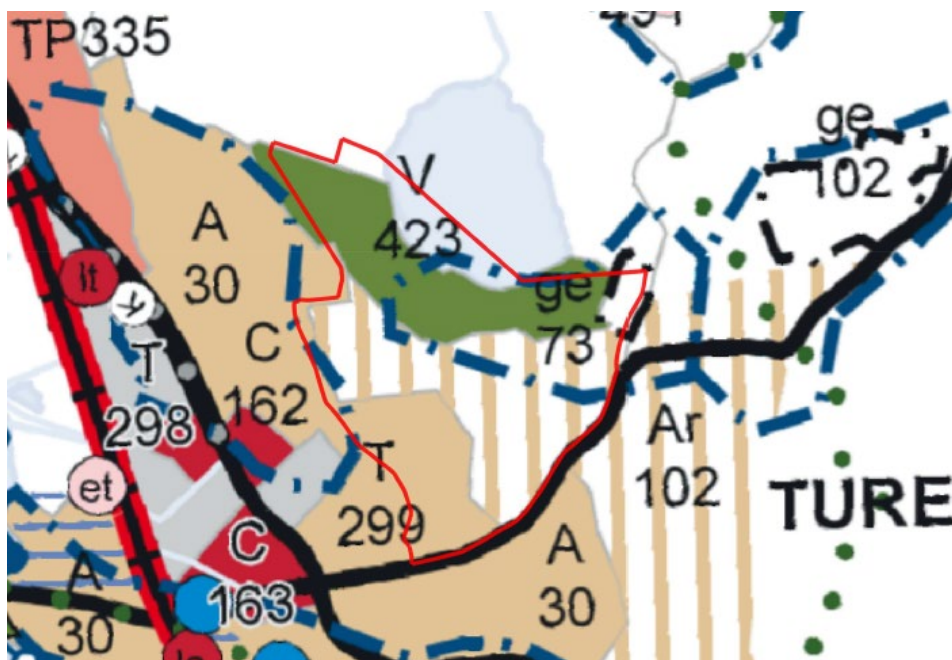
Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Alueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on Hämeen liiton laatima yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä, jossa on sovitettu yhteen valtakunnalliset- ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavan mukaiset merkinnät ja aluevaraukset on huomioitava kuntien kaavoituksessa sekä muussa alueidenkäytön suunnittelussa.

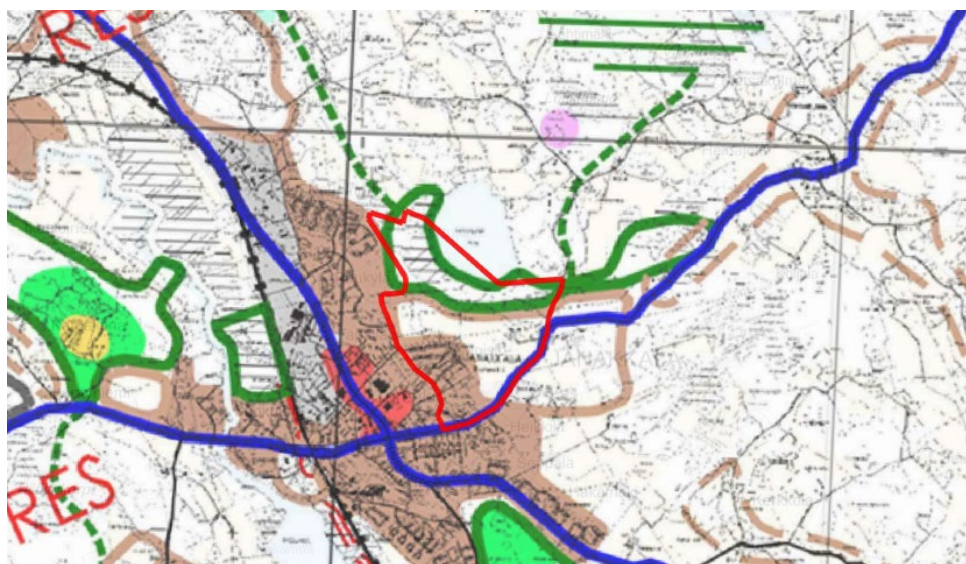
Hämeen liitolla on käynnissä vaihemaakuntakaavan laatiminen, joka tulee täydentämään voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024.

Kuva 1. Ote maakuntakaavasta 2040, aluerajaus punaisella.

Janakkalan maankäytön rakennemalli 2030+

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian, eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemallissa suunnittelualueelle on osoitettu asuntoalue, asunto- ja virkistysalueiden laajenemisalue sekä seututie.

Kuva 2. Ote rakennemallista, aluerajaus punaisella.

Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alue kuuluu oikeusvaikutuksettomaan Turengin yleiskaavaan, mikä on hyväksytty 1981. Kaavassa alue on osoitettu asuinpienalojen alueena (AP), maa- ja metsätalousalueena (MT), lähivirkistysalueena (VL) sekä maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Kaava on

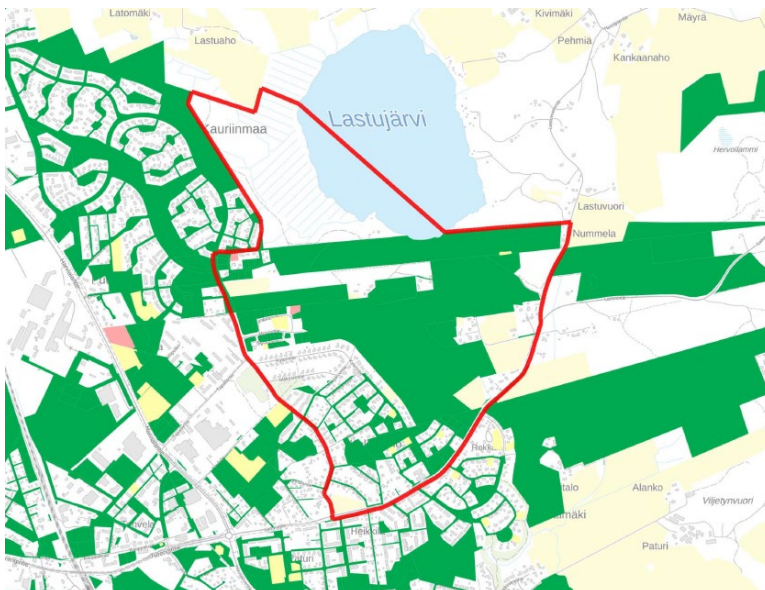

alueet sekä Lastujärven keskeisimmät ulkoilu- ja virkistysalueet sekä näiden välisen alueen.

Alueella on useita eri toimintoja, kuten asumista, maa- ja metsätaloutta sekä ulkoilu- ja virkistysalueita. Alueella olevat toiminnot jakaantuvat karkeasti siten, että suunnittelualueen eteläosa on valtaosin rakentunutta asuinalueetta lähivirkistysalueineen. Alueen keskiosassa on uudempia, osin rakentuneita pientaloalueita, maa- ja metsätaloutta sekä haja-asutustyyppistä asuinrakentamista. Alueen pohjoisosassa on metsätalousaluetta ja laaja lännestä itään ulottuva virkistysalue. Lastujärven rannalla on yksi lomarakennuspaikka. Alueen itäosassa on yhdistyksen ylläpitämä ampumarata, minkä eteläpuolella on Janakkalan kunnan ylläpitämä Paturin maankaatopaikka. Alueella on palvelutalo ja päiväkot. Suunnittelualueen pinta-alasta merkittävä osa on kunnan omistuksessa. Yksityistä maanomistusta on asuinalueilla sekä nykyisillä maa- ja metsätalousalueilla.

Kuva 5. Alue ilmakuvassa.

Kuva 6. Ote maanomistuskartasta. Kunnan maaomaisuus vihreällä.

Tekniset verkostot

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Alue on liitettävissä kunnallistekniikan verkostoihin.

Liikenne

Suunnittelualueella kulkevat tiet ovat pääasiassa asuinalueiden katuverkostoa tai maa- ja metsätalouden tukitoimintojen tieyhteyksiä. Pääliikenneväylät kulkevat alueen reunoilla.

5. SELVITYKSET

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään myös avointa paikkatietoaineistoa. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset

- Janakkalan Harvialan ja Turengin yleiskaava-alueiden arkeologinen inventointi, Kreetta Lesell 2002
- Turengin itäosan yleiskaava I, Maisema-arviointi ja luontokartoitus, Siivonen C, 2010
- Turengin itäosan yleiskaava I, Hulevesiselvitys, Siivonen C, Holstila I, 2010
- Turengin itäosa I osayleiskaava, Liikennetarkastelu, Turkka, Kuikka, Holstila, 2012
- Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys, Teppo Häyhä 26.9.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Janakkalan rakennusinventointi, Teija Ahola 2005.
- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot

Luonnonympäristö ja maisema

- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Hämeen Maakuntakaava 2040 selvitykset. Ramboll Oy. 2016.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016. Hämeen liiton julkaisu. Koski, K. & Hirvonen, A. 2016.
- Metsäpirtin luontoselvitys, Häyhä, T. 5.4.2022.

Liikenne

- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024

Muut

- Selvitys Janakkalan pilaantuneista maa-alueista, Mäkeläinen Anu 2002.

- Ammoniakin leviämismallinnus ja maankäytännöllinen tarkastelu, Ramboll 2013
- Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 aineistot (Hämeen liitto)
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus, Janakkalan kunta, 25.5.2024
- Asemakaavojen selvitykset
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusalue

Yleiskaavalla on toteutuessaan aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuntoalueiden ja muiden toimintojen rakentuminen vaikuttaa mm. kuntatalouteen ja yhdyskuntarakenteen muotoon oheisvaikutuksineen. Esimerkiksi lisääntyvän ja muuttuvan liikenteen kautta yleiskaavan vaikutus voi ulottua laajallekin alueelle.

Vaikutusten arviointi

Vaikutuksia arvioidaan tavoitteista johdettavien maankäyttömuotojen kautta. Arviointi raportoidaan kaavaselostuksessa. Arvioitavia vaikutuksia ovat seuraavan taulukon mukaisesti mm:

ARVIOITAVAT TEKIJÄT	SISÄLTÖ
Ympäristö ja ilmastovaikutukset	<u>Kulttuuriympäristö</u> - arkeologinen kulttuuriperintö - rakennettu kulttuuriympäristö - kulttuurimaisema <u>Luonnonympäristö</u> - maisema - luonnonympäristö - luonnonsuojelu - pohjavesi, pintavedet ja hulevedet - ilmasto <u>Muu ympäristö</u> - yhdyskuntarakenne - liikennejärjestelyt ja liikenteelliset vaikutukset (ajoneuvo-, joukko- ja kevytliikenne) - melu - tekninen huolto - palvelut - työpaikat ja elinkeinotoiminta - ympäristöhäiriöt
Sosiaaliset vaikutukset	- asumisen tarpeet - yhdyskuntarakenteen toimivuus - virkistysalueet
Terveellisyys, turvallisuus	- ympäristön puhtaus - ihmisten elinolot ja terveys - viihtyisyys - liikenteen toimivuus ja turvallisuus (ml. kevyt liikenne ja joukkoliikenne)

Taloudelliset vaikutukset	- yhdyskuntataloudelliset vaikutukset - kunnallistekniikan kustannukset - kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AKL 62 §), eli mm. paikalliset yhdistykset ja yhteisöt.

Vuorovaikutus

Kaavaprosessiin liittyy aina vuorovaikutus ja osallistumisen mahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa. Vuorovaikutuksen järjestäminen perustuu tiedotukseen ja kaavan valmisteluaineistojen saatavuuteen. Aineistot kuulutetaan nähtäville erikseen ilmoitettavina ajankohtina, jolloin kaikilla halukkailla on mahdollisuus tutustua aineistoihin Janakkalan kunnantalolla tai kunnan nettisivuilla, ja osallistua kaavan laadintaan. Vuorovaikutuksen toteutuminen kaavoituksen eri vaiheissa raportoidaan kaavaselostuksessa.

Viranomaisyhteistyö

Yleiskaavatyön aloitusvaiheessa on pidetty 1. viranomaisneuvottelu 21.12.2010, jolloin ei ilmennyt estettä kaavan laatimiseksi. Tällöin käsiteltiin mm. kaavoituksen aluerajausta, vaikutusalueen laajuutta, tavoitteita ja selvitystarpeita. Kunta järjesti viranomaisneuvottelun 12.12.2024, jossa käsiteltiin kesken jääneen Turengin itäosan osayleiskaavoituksen jatkamista. Neuvottelussa päädyttiin siihen, että kaavoitusta voidaan jatkaa luonnosvaiheesta, laatimalla uudet luonnosvaiheen aineistot.

Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausuntomenettelyyn.

Lausunnot pyydetään seuraavilta tahoilta:

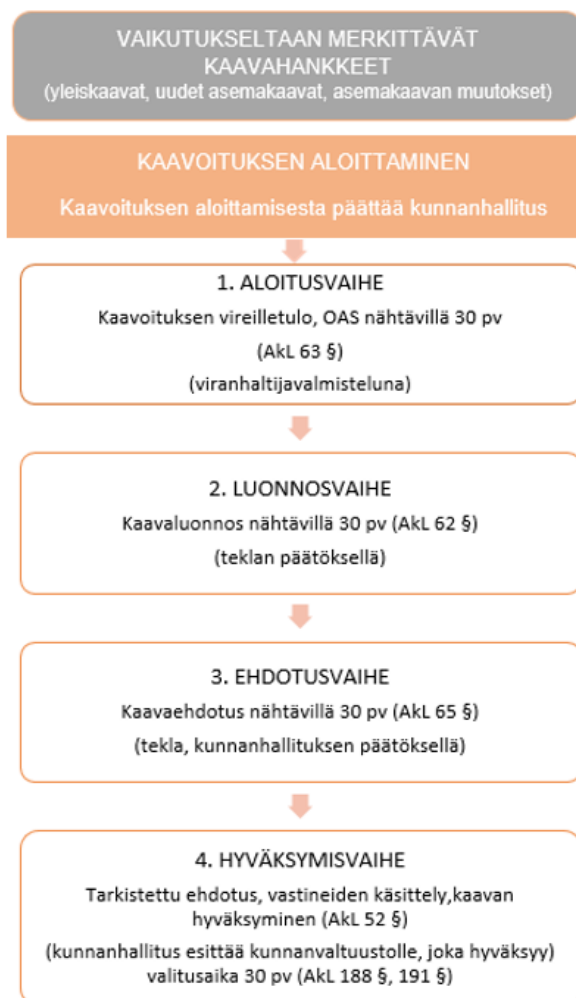
- Hämeen liitto
- Hämeen ELY-keskus
- Uudenmaan ELY-keskus
- Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo, Hämeenlinnan kaupunginmuseo
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Elenia Oyj
- Loimua Oy
- Telia Towers Finland Oy
- Tukes
- Janakkalan Vesi
- Janakkalan Kodit/Janakkalan Asunnot Oy
- Sivistyslautakunta
- Hyvinvointilautakunta

8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU

Kaavaprosessi

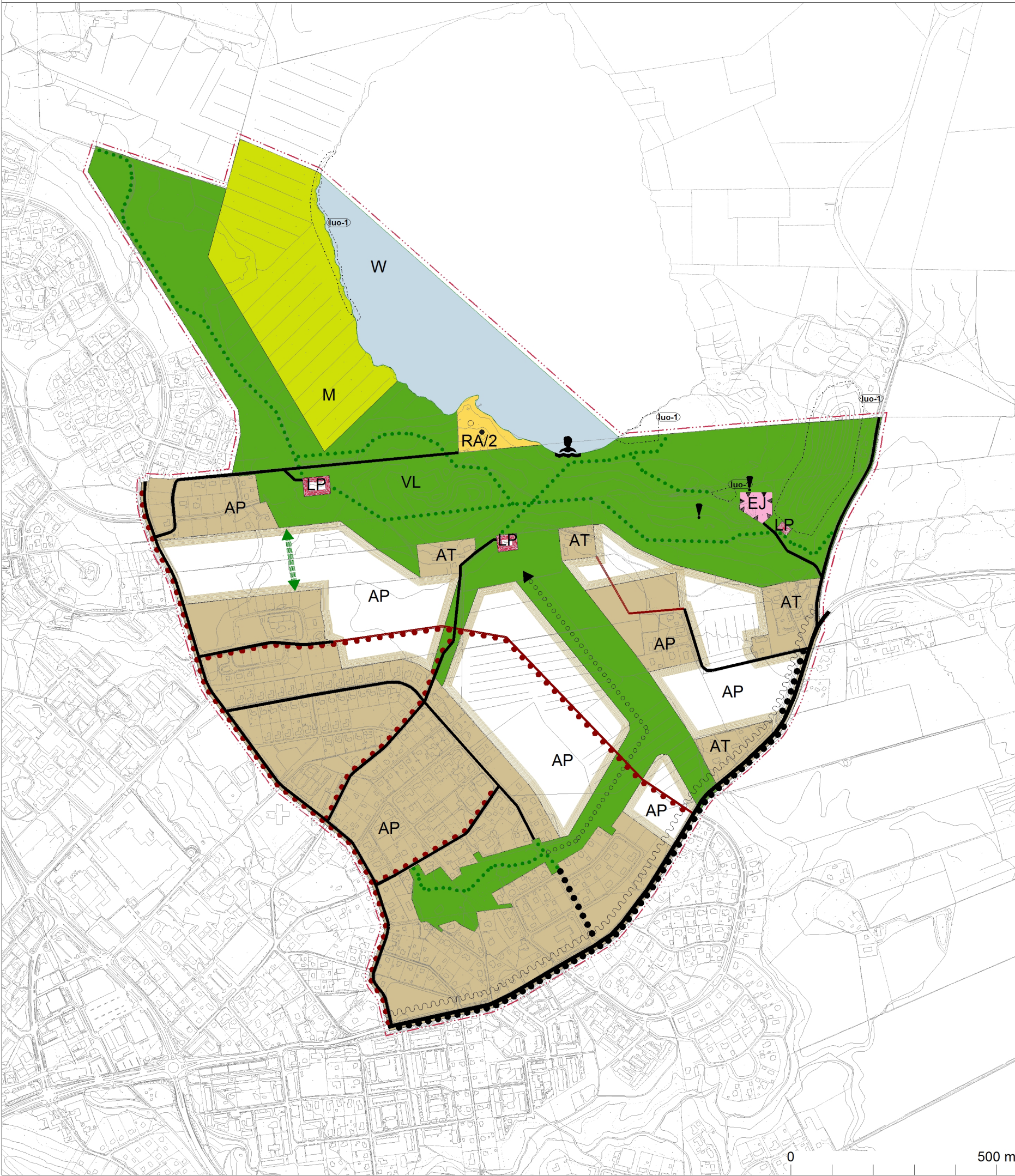
Kaavoitusprosessi on ollut käynnissä pitkään ja sen vuoksi kaavan aiemmat käsittelyvaiheet poikkeavat nykypäivän käytänteistä. Kaavoitus etenee voimassa olevien kaavoitusprosessien mukaisesti.

Kunnan voimassa olevat kaavoitusprosessit on otettu käyttöön 4.10.2023. Yleiskaavoituksessa noudatetaan vaikutuksiltaan merkittävien kaavahankkeiden prosessia. Kaavoitus etenee vaiheesta riippuen teknisen lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksellä.

Tavoiteaikataulu

AJANKOHTA	KAAVAN VAIHE	
2010–2014	Suunnittelualueen määrittely Maastotarkastelut Lähtötietoaineistot Selvitysten laatiminen Käynnistämispäätös tekninen lautakunta 14.12.2010, kh 17.1.2011 1. Viranomaisneuvottelu 21.12.2010 Vireilletulokuulutus 20.1.2011 Vireilletulovaiheen kuuleminen, OAS nähtävillä 01-02/2011 Yleisötilaisuus 9.2.2011 Kaavaluonnoksen laatiminen Kaavaluonnos nähtävillä 10-11/2012 Lausunnot ja mahdollisuus mielipiteisiin Ammoniakkiselvitys Viranomaisneuvotteluita (ei muistioita)	Aloitusvaihe, vireilletulo ja luonnosvaihe
KAAVATYÖ 2024 –		
2024–2025	OAS:n päivitys Viranomaisten työneuvottelu 12.12.2024 Lähtötietoaineiston keruu ja päivitys Kaavaluonnoksen laatiminen ja nähtävälle asettaminen Lausunnot ja mahdollisuus mielipiteisiin Yleisötilaisuus	Luonnosvaihe
2025–2026	Palautteiden käsitteleminen Kaavaehdotuksen laatiminen ja nähtävälle asettaminen Lausunnot ja mahdollisuus muistutuksiin Viranomaisneuvottelu	Ehdotusvaihe
2026	Kaavaehdotuksen hyväksyminen: tekla – kunnanhallitus – valtuusto Hyväksymispäätöksestä valitusmahdollisuus	Hyväksymisvaihe
2026	Kaava voimaan	Voimaantulo

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

UUDET JA OLENNAISESTI MUUTTUVAT ALUEET
Merkinnällä on osoitettu aluevaraukset, joilla tapahtuu olennaisia muutoksia nykytilanteeseen nähden. Värireunus ja aluevarausmerkintä osoittavat maankäyttömuodon. Alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö (maa- ja metsätalous).

PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE
Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Alue on asemakaavoitettu.

KYLÄALUE
Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä asumisen yhteydessä olevaa palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Tarkemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alue on tarvittaessa tiivistettävissä kylämaista tehokkaampaan asumiseen.

UUSI PIENTALOVALTAINEN ASUINALUE
Merkinnällä on osoitettu pääosin rakentamattomat, asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asumiseen. Asemakaavoituksessa tulee kiinnittää huomiota vehreän ympäristökuvan luomiseen.

LOMA-ASUNTOALUE
Alue varataan loma-asumiseen ranta-alueella. Kauttaviivan jälkeinen luku RA-merkinnän jäljessä ilmoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Kohdemerkinnät osoittavat rakennuspaikkojen ohjeellisen sijainnin. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksiasuntoisen lomarakennuksen, vierasmajan sekä saunarakennuksen ja muita talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusoikeus on 5 % rakennuspaikan pinta-alasta (e=0,05). Rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 60 k-m2 ja enintään 150 k-m2. Loma-asunto, vierasmaja ja sauna saavat olla kooltaan yhteensä enintään 80 % kokonaisrakennusoikeudesta. Muut talousrakennukset saavat olla kooltaan yhteensä enintään 40 % kokonaisrakennusoikeudesta. Erillisen saunan kerrosala saa olla enintään 25 k-m2, josta oleskelutilojen osuus tulee olla alle puolet. Loma-asuinrakennuksen etäisyys keskiveden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Erillisen saunarakennuksen etäisyys keskiveden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.

Olemassa oleva lomarakennuspaikka

Uusi lomarakennuspaikka

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE
Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluotoiseen rakentamiseen ranta-alueiden ulkopuolella. Uuden rakennuspaikan muodostuksessa ja rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä. Suunnittelussa tulee huomioida ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen.

LÄHIVIRKISTYSAALUE
Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettujen / asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden tai niiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa virkistystä ja ulkoilua palvelevia rakennuksia, rakenteita ja ulkoilureittejä. Suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon erityispiirteet sekä ekologiset yhteydet. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

VESIALUE

JÄTTEENKÄSITTELYALUE

YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE

VIIVA, JOKA SIJAITSEE 10 METRIN PÄÄSSÄ KAAVA-ALUEEN RAJAN ULKOPUOLELLA

KAAVA-ALUEEN RAJA

SEUTUTIE

KOKOOJAKATU / YHDYSTIE

UUSI KOKOOJAKATU / YHDYSTIE

KEVYEN LIIKENTEEN REITTI

KEVYEN LIIKENTEEN YHTEYSTARVE / -KEHITETTÄVÄ YHTEYS

ULKOILUREITTI
Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat pääulkoilureitit.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI TAI ULKOILUREITTITARVE
Merkinnällä on osoitettu virkistykseen ja ulkoiluun kannalta merkittävä yhteys tai yhteystarve. Ulkoilureittien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että reitit yhdistyvät toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida eri liikkumismuodot ja niiden tilatarpeet sekä esteettömyys.

VIHERYHTEYSTARVE
Merkinnällä on osoitettu ekologinen viheryhteystarve.

UIMARANTA

OHJEELLINEN MELUALUE
Merkinnällä on osoitettu vyöhyke, millä on meluntorjuntatarve.

MAAPERÄN TILAN TIETOJÄRJESTELMÄN KOHDE
Merkinnällä on osoitettu kohteet, missä on tai on ollut toimintaa, joka on saattanut aiheuttaa maaperän pilaantumista. Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve on selvittettävä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja tarvittaessa puhdistettava.

LUONNON MONIMUOTOISUUDELLE ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE
Merkinnällä on osoitettu uhanalaisia luontotyypppejä sisältävät alueet. Alueen suojeluarvot tulee säilyttää. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

YLEISMÄÄRÄYKSET KOKO KAAVA-ALUEELLA:

TULVARISKIT JA HULEVESIEN HALLINTA
Alueella on varauduttava lisääntyviin tulvariskeihin. Tarkemmassa suunnittelussa on huolehdittava riittävästä, tarkoituksenmukaisesta rakentamiskorkeudesta. Tulvariskejä tulee vähentää rakenteellisten ratkaisujen, luontopohjaisten hulevesien hallinnan, viherpeitteisyyden sekä vetä läpäisevien pintojen avulla. Tarkemmassa suunnittelussa tulee osoittaa alueellislle hulevesien hallintajärjestelmille soveltuvat sijoituspaikat ja mitoitus sekä ohjeistaa kortteli- ja/tai tonttikohtaista hulevesien hallintaa.

SINI-VIHERRAKENNE JA VIHERPETEISYYS
Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata ja parantaa yhtenäistä sini-viherrakenneverkostoa ilmastomuutokseen sopeutumiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Virkistysalueiden riittävyys, kytkettyvyys ja hyvä saavutettavuus asuinalueilta toiselle tulee turvata sekä varmistaa alueiden soveltuvuus virkistykseen. Alueella tulee huolehtia riittävän viher- ja latvuspeitteisyyden säilymisestä ja sen parantamisesta. Viher- ja latvuspeitteisyyttä tulee lisätä erityisesti avoimilla rakennetuilla ja rakennettavilla alueilla riittävän puuston, muun kerroksellisen kasvillisuuden sekä viherpeitteisen vetä läpäisevän maanpinnan avulla.

MELUNTORJUNTA
Tarkemmassa suunnittelussa tulee huolehtia riittävästä meluntorjunnasta, erityisesti Lammin tien lähiympäristössä.

VESIHUOLTO
Vesihuoltoverkoston ulkopuolisten rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan määräysten mukaisesti.

UUDET TIELIITYMÄT
Uusien rakennuspaikkojen tieyhteydet tulee suunnitella siten, että kulku yleiselle tielle järjestetään ensisijaisesti olevien liittymien kautta.

Muilla osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

YLEISMÄÄRÄYKSET RANTA-ALUEELLA:

Lastujärven ranta-alueilla maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista siten kuin rakentamislain 53 §:ssä on säädetty.

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat kaavassa osoitetuille RA-lomarakennuspaikoille (AKL 72 §). Mikäli olemassa olevien rakennusten rantaetäisyydet poikkeavat kaavassa määritellyistä vähimmäisetäisyyksistä, voidaan rakennuksia peruskorjata ja rakentaa uudelleen olemassa olevaa kerrosalaa ylittämättä.

Rakentamislupaa myönnettäessä on otettava huomioon suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista. Mikäli vesistöle ei ole määritetty alinta rakentamiskorkeutta, suositeltava rakennuksen alimman lattiatason korkeusasema tulee olla vähintään 1,5 m keskivedenpintaa korkeammalla.

Rakennettavien rakennusten, rakenteiden ja laitureiden tulee olla muodoiltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään ympäristöön soveltuvia.

Rakennusten ja rannan välisellä alueella tulee huolehtia riittävän viher- ja latvuspeitteisyyden säilymisestä ja sen parantamisesta. Rakennusten ja rannan välisellä alueella tulee säilyttää olemassa oleva puusto ja/tai tarvittaessa istuttaa riittävä suojapuusto.

Muilla osin noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Janakkalan kunnan rakennusjärjestystä.

JANAKKALAN KUNTA
Moisio-Kyterin osayleiskaava 2050

JANAKKALAN KUNTA
TEKNINEN TOIMI / MAANKÄYTTÖ
Luonnos 30.4.2025

Käsittelyvaiheet	Kuuleminen	
Käynnistäminen / viireilletulo	kh 17.1.2011 § 12	20.1.-11.2.2011
Luonnos (2012)	kh 22.8.2011 § 205	31.10.-30.11.2012
Luonnos	tekla 13.5.2025	
Ehdotus		
Hyväksyminen		
Voimaantulo		

Suunnittelijat	
Sonja Tanner yleiskaavasuunnittelija	Piia Tuokko maankäyttöpäällikkö

Mittakaava 1:10 000	
Kaavatunnus 165yy022025	Piirustusnumero 8.6